

Hužica

ISSN 1849-6431

Novice

dj. vrtića Rožica, Veliko Trgovišće

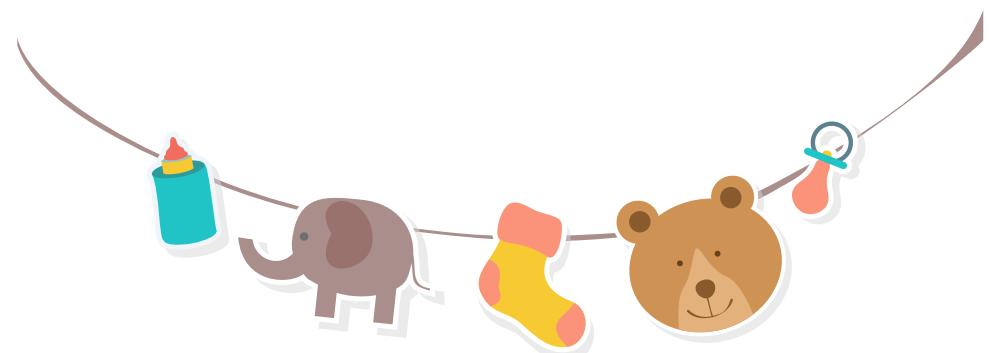
Broj
6
Veljača 2016

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA.....	2
IZ SVAKODNEVNE PRAKSE	
- Korištenje neoblikovanog materijala u radu s djecom.....	3
- Pjevajmo, plešimo, svirajmo.....	4
- Boravak roditelja u vrtiću.....	5
- Utjecaj medija na djecu.....	6
- Dobra organizacija je pola obavljenog posla.....	7
- Mi u projektu Say hallo to the world.....	8
- Povratak u jaslice.....	9
- Što nakon stručnog osposobljavanja?.....	10
- Konstruktivno rješavanje sukoba kao socijalna vještina.....	11
MALO DIJETE-VELIKI GENIJALAC	
12-23	
KUTIĆ ZA SURADNIKE I RODITELJE	
- Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja- okvirni dokument ili dokument izvan okvira.....	24
- Uloga knjižnice u razvoju predčitalačkih vještina	27
- Djeće respiratorne infekcije.	28
- Briga za zdravlje zubi od samog početka.....	29

- O roditeljstvu.....	30
- Male tajne zdrave prehrane.....	31
- Mašta?! E baš svašta!.....	33
- Matej u Rožici.....	34
- Hižica Rožica.....	35
- Moje dijete u jaslicama.....	35
- Prilagodba na vrtić.....	36
- Prelazak iz vrtića u školu.....	36
- Kada se spoje dvije kulture.....	37
NOVICE IZ ROŽICE	38-43
NA KRAJU.....	45

Riječ urednika

Dragi čitatelju,
S velikim zadovoljstvom i ponosom pripremali smo ovaj 6. po redu časopis Hižica. Naime, od prošle godine naš vrtički časopis dio je zavičajne zbirke Gradske knjižnice grada Krapine. No, još više od toga, a uz sugestiju i savjet voditeljice GK Krapina, gospođe Vesne Jelić, uputili smo Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici prijedlog za dobivanje međunarodnog standardnog knjižnog broja. I TO NAM SE OSTVARILO! Od prošle godine naš godišnjak Hižica ima Međunarodni standardni broj serijske publikacije kojim se ona identificira neovisno o zemlji izdavanja, jeziku ili abecedi, učestalosti izlaženja, mediju itd., te neovisno o tome izlazi li ili je prestala izlaziti ili će tek izaci. Za to je trebalo stručnosti, upornosti snalaženja, ali i hrabrosti i sreće ...

Nekako je već postala praksa da svaki broj izlaženja časopisa obilježava nešto novo što se događa u našem Dječjem vrtiću Rožica. Ove godine to je prije svega proširenje kapaciteta, odnosno otvaranje još jedne odgojno-obrazovne skupine, što je omogućeno uređenjem i rekonstrukcijom prostora na katu (potkrovlu), financirano pomoću sredstava Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, ali i iz općinskog proračuna. Na taj način omogućen je veći broj upisnih mjesta u DV Rožica, ali i rasterećenje sadašnjih odgojnih skupina koje su pojedinačno brojale i iznad 30-ero djece.

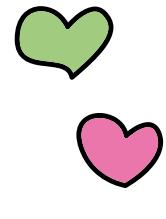
Cijelu ovu odgojno-obrazovnu godinu obilježava i uključivanje u međunarodni projekt naziva Say hallo to the world, ali i promjene u dnevnoj mikroorganizaciji koja je omogućavala kvalitetniji rad s djecom, koji otvara veće mogućnosti individualnog pristupa u ostvarivanju dječjih potreba i prava.

Razmišljajući o potrebi, ali i samoj svrsi ovakve publikacije, uvjerenja sam, bez zadrške i precjenjivanja, da je za odgojitelje praktičare ovo početna stuba u profesionalnom pisanom izričaju i mogućnosti prikaza svakodnevnog odgojno-obrazovnog rada s djecom. Naravno, uz već poznate i priznate stručne časopise i novine (da ih ne nabrajam), naša je Hižica jedinstvena prilika odgojiteljima, roditeljima i suradnicima da se „čuje i njihov glas“, zapravo da bez nekih ograničenja pišu o svojim osobnim i stručnim odgojnim iskustvima. Stoga smo ove godine pozvali i praktičare iz drugih dječjih vrtića, ali i osnovnih škola da se svojim prilozima uključe u izlaženje ovog broja i sretna sam što smo u tome uspjeli. Tko zna? Možda jednog dana naša Hižica toliko „odraste“ da postane stručni list za odgojitelje, učitelje, roditelje, ali i ostale suradnike s područja naše Krapinsko-zagorske županije? Možda zvuči pretenciozno, ali „...tko je ikada nešto naučio,a da prije toga nije barem jednom pokušao...?“

Ravnateljica Gordana Pavlinić

Iz suakodneune prakse

KORIŠTENJE PEDAGOŠKO NEOBLIKOVANOG MATERIJALA U RADU S DJECOM

Odjerno-obrazovni rad proizlazi iz Programske usmjerenja čija je osnovna osobitost humanističko-razvojni pristup u odgoju i obrazovanju. Prostorno-materijalno okruženje vrtića promovira vrijednosti na kojima se temelji i sam Nacionalni okvirni kurikulum za rani odgoj i obrazovanje. Jedan od važnih preduvjeta za učenje i razvoj djeteta u vrtiću jest kvalitetno osmišljeno prostorno-materijalno okruženje.

Prostorno-materijalni kontekst utječe na djetetove misli i osjećaje, stoga i na djelovanje. Veliku važnost ima kvalitetno unošenje pedagoški neoblikovanog materijala, pri tome se misli na onaj materijal koji se koristi u jaslicama i vrtičkim

grupama za razvoj kreativnosti i poticanje mašte kod djece. Od pedagoški neoblikovanog materijala izrađuju se i didaktička sredstva i igračke za rad s djecom. Najčešće, to je rad odgojitelja, ali i zajednički rad djece i odgojitelja. U pedagoški neoblikovani materijal ubrajamo raznovrsne materijale, a to su najčešće otpadni materijal kojeg je u domaćinstvu i najviše, a možemo ga iskoristiti u dječjoj igri i stvaranju. PNM su razne vrste kartonske ambalaže, čaše od pudinga i jogurta, čepovi (metalni i plastični), novinski papir, razne boce, plastične ili gumene cijevi, plastični ili slični dijelovi od dotrajalih manjih kućanskih aparata itd. Nakon svega ovog pobrojenog možemo se zapitati: „Zašto PNM?“ Dakle, ne zaboravimo kako su kupovne igračke i ostala didaktička sredstva (kvalitetne gotove igračke) vrlo skupe, a djeca ih se vrlo brzo zasite i prestanu se njima igrati. Prednosti igre s pedagoški neoblikovanim materijalima su da kod djece potiču razvoj kroz četiri glavna razvojna područja. Tjelesni i psihomotorni razvoj - razvoj preciznosti u finoj i gruboj motorici te razvoj koordinacije, itd.

Socioemocionalni razvoj - razvoj pozitivne slike o sebi kroz aktivno ja, razvoj prepoznavanja, imenovanja i izražavanja emocija, itd. Spoznajni razvoj - razvoj spoznavanja vanjskog svijeta putem osjeta i percepcije, razvoj mišljenja i rješavanja problema, itd. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo - razvoj govora bogaćenjem rječnika novim riječima, komunikacijskog sustava (neverbalni, verbalni, simbolički), razvoj različitih oblika izražavanja (govornog, scenskog, likovnog, glazbenog, tjelesnog ...), itd. Korištenjem pedagoški neoblikovanog materijala recikliramo, a što je najvažnije, učimo djecu reciklirati, time mijenjamo i svijet u kojem živimo.

Manipulirajući i igrajući se pedagoški neoblikovanim materijalom, djeca prirodno i samoinicijativno dolaze do zanimljivih i raznih spoznaja, zaključaka i ideja važnih za njihov cjelokupni razvoj.

Odgojiteljica Anamarija Kralj

PJEVAJMO, PLEŠIMO, SVIRAJMO...

Većina nas bi se složila s tvrdnjom da bez glazbe jednostavno ne možemo, nepotrebno je isticati njezinu važnost jer je ona dio nas. Glazba je danas svima lako dostupna i njezine učinke često zanemarujemo. No, dugogodišnje istraživanje psihologa i pedagoga potvrđuju da ona itekako utječe na cijelokupni psihomotorni razvoj čovjeka. Glazba izaziva ugodne podražaje koji potiču razvoj mozga. Osobito je njezin utjecaj važan kod djece predškolske dobi (od 1. do 6.g. života). Ako je dijete aktivno uključeno u glazbene aktivnosti, (pjevanje, plesanje, sviranje) ono će unaprijediti komunikacijske vještine, vizualnu i slušnu percepciju, kognitivne procese i apstraktno mišljenje. To mogu potvrditi kao odgojiteljica koja svakodnevno provodi glazbene aktivnosti s djecom jasličke dobi (1. do 2,5 g. života).

Kada dijete prvi put krene u vrtić, glazba je ta koja mu u većini slučajeva pomaže u procesu prilagodbe, tj. da se umiri i da mu se pozornost usmjeri na aktivnost. Tada se često javljaju automatski pokreti rukama (pljeskanje) i osmijeh (zadovoljstvo djeteta). To su prvi pokazatelji koliko je glazba utkana u ljudsku psihu i kako utječe na promjenu ponašanja.

Ne prođe niti jedan dan da „naši“ mališani iz jaslica (češće djevojčice) ne kažu: "Teta, idemo „Igra kolo!“ ili neku drugu njima poznatu pjesmu. Nije ih potrebno poticati da uzmu instrumente (zvečke, udaraljke) te započnu pjesmu. Učenje pjesme ili brojalice uvijek je zanimljivije uz pokret, a ples utječe na razvoj motorike, osvještavanje sebe kao individue te uočavanje prostora oko sebe. Pohađanje seminarova "Jačanje kompetencija odgojitelja u području umjetničke/plesne pedagogije" uvelike mi je pomoglo u osmišljavanju ideja kako na što zanimljiviji način ukomponirati glazbu i ples, a da to ima što kvalitetniji i jači utjecaj na djetetov cijelokupni razvoj.

Važno je spomenuti da, kao i sve druge odgojno obrazovne aktivnosti u vrtiću, i glazbene aktivnosti imaju svoj cilj pri čemu je vrlo važna odgojiteljeva kreativnost i snalažljivost u radu. Od svakodnevnih materijala (npr.:plahta, traka od tkanine, lopte...), mogu nastati vrlo originalne priče pokretom. Primjer iz vlastite prakse pokazuje da je

samo jedna takva priča uz pokret izazvala oduševljenje kod djece te je tjednima još uvijek aktualna. Promatranjem djece u glazbenim aktivnostima mogu saznati mnogo informacija o djetetu, npr.: može li pratiti ritam, tempo, koliko je duga njegova koncentracija, u kojoj je fazi motorika, govor ...

Zato u našoj jasličkoj skupini svakodnevno koristimo glazbu kao proces učenja i provodimo aktivnosti pjevanja uz pokret, učenje brojalica, slušanje glazbe, sviranje instrumenata te čitanje priča praćeno zvučnim efektima. Kao veliki ljubitelj glazbe od najranijeg djetinjstva, želim tu ljubav prenijeti na nove generacije djece koja tek razvijaju svoje afinitete.

Cilj glazbene umjetnosti jest radost zajedničkog pjevanja, igre, plesa, slušanja glazbe te poticanje stvaralačkih sposobnosti.
Zato: pjevajte, plešite i svirajte!

Odgojiteljica Marina Bišćan

Literatura:

H.Gospodnetić: "Glazba,pokret i ples u odgoju i obrazovanju djece predškolske dobi"

BORAVAK RODITELJA U VRTIĆU

Kada roditelj dovede dijete u vrtić, često se pita kako će ono provesti dan i hoće li mu biti dobro. Ponekad se osjeća loše jer cijeli dan proveđe na poslu, a djetetu posveti malo vremena. U vrtiću životnu ulogu roditelja preuzima vrlo slična profesionalna uloga odgojitelja. Zadaće roditelja i odgojitelja se isprepliću. Svi želimo djetetu pružiti optimalnu njegu i brigu kao i suvremenim načinom odgoja i obrazovanja. Da bismo u tome uspjeli, u ovom predškolskom (vrtičkom) razdoblju važna je kvalitetna i uspješna suradnja i komunikacija između roditelja i odgojitelja. Posebno je važna otvorenost vrtića i odgojitelja prema roditelju koji se na razne načine može uključiti u rad i aktivnosti ustanove i vrtičke grupe.

U našem vrtiću roditelj prvi put boravi u grupi kada dolazi na prilagodbu s djetetom. Upoznaje odgojitelje i ostale dјelatnike, te prostor u kojem će njegovo dijete boraviti. Važno je da se roditelju omogući aktivno uključivanje u odgojno-obrazovni proces tako da pročita priču ili sudjeluje u igri i aktivnostima djece. Prva prilagodba u našoj skupini u ovoj pedagoškoj godini prošla je vrlo dobro. Djevojčica Anja je bez poteškoća prihvatile dnevni ritam, aktivnosti i djecu u grupi. Već u prvim danima boravka na prilagodbi rekla je majci neka ide kući, a ona će se ostati igrati. Isto tako i Anja je vrlo dobro prihvaćena kod djece. Specifična je po svom govoru i naglasku budući da često boravi kod rodbine u Makedoniji. Njezina majka, gospođa Kušt, aktivno se uključila donoseći potrepštine za vrtić. Roditelj ima mogućnost boravka u grupi jedno prijepodne tijekom podagoške godine. Može se uključiti u aktivnosti koje su trenutno aktualne i provode se u grupi ili su to aktivnosti koje njegovo dijete voli kod kuće. Ove jeseni imali smo dva takva posjeta. Gospođa Jurički pročitala je Jakovljevu omiljenu priču. Oko nje su se okupila mala ozarena lišća i pažljivo slušala dogodostine brzog Jurića. Jakov je bio jako ponosan. Još uvijek rado pokazuje sliku u vrtičkoj sobi, na kojoj je njegova mama a on joj sjedi u krilu. Gospođa Huić je sudjelovala u aktivnostima koje provodimo na temu „Osluškujmo prirodu oko nas“. Donijela je košaru punu zdravih domaćih jabuka i zbirku priča za djecu iz koje je pročitala priču o ježićima. Matej se veselio što smo tijekom jeseni često čitali njegove pričice. Manji dio roditelja se uključivao u rad grupe donoseći plodove jeseni. Većina ih donosi materijale koje koristimo u svakodnevnim aktivnostima i za izradu igara za djecu. To je vrlo pozitivno jer ih skupljaju i spremaju zajedno s djecom. Na taj način djeca imaju

veći osjećaj pripadanja obiteljskoj i vrtičkoj zajednici.

„Vrata“ naše mlađe vrtičke mješovite skupine otvorena su za sve roditelje, bake, djebove i ostale koji se žele uključiti u naše svakodnevne aktivnosti i stvoriti još veću povezanost između obitelji i vrtića.

Božica Kalauz, odgojiteljica

UTJECAJ MEDIJA NA DJECU

„Nije važno što gledamo, slušamo, čitamo.
Mnogo je važnije KAKO to radimo
A najvažnije je Tko to čini.“ (Košir, 1999:62)

Tisak, radio, televizija, internet,... obilje informacija svakog dana koje čujemo ili vidimo i bez kojih je, na neki način, naš svakodnevni život nezamisliv. Čim se probudimo, uzimamo mobitel, palimo televizor ili računalo da ne bismo slučajno što „propustili“ i tek, kad je sve upaljeno, možemo „početi živjeti“. Mediji su postali sastavni dio naših života, a samim time i života naše djece. A kako se oni snalaze u tom suvremenom svijetu medija? Moglo bi se reći: Jako dobro! Brzo su pohvalatali sve konce : mobitel, tablet, laptop, internet... i u kratkom su roku usvojili i znanje i praksu. Djeca često u vrtiću pričaju o igricama koje igraju, crticiima koje gledaju, donose mobitele koje mama i tata više ne trebaju pa su ih dali njima. Mora se priznati: Svaka im čast! Možda se još ne znaju sami obući ili sami jesti, ali snalaženje na mobitelu ili tabletu nije nikakav problem! No, moramo se zapitati: „Koliko je to dobro ili loše za našu djecu? Jesmo li preskočili jednu stubu djetinjstva u kojoj se čitaju priče, igra skrivača ... i zamjenili je modernim igračkama? U kojoj mjeri mediji zapravo utječu na ponašanje naše djece?“ Jako je dobro poznato da su djeca kao spužve, upijaju sve što vide i čuju, a još uvijek nisu dovoljno kompetentni da percipiraju što je dobro, a što loše. Sve je tanja granica između sadržaja za djecu i ostalih sadržaja. „Mediji nude zabavu, kulturu, vijesti, sport i obrazovanje. Oni su važan dio naše svakodnevnice i mogu nam pružiti raznovrsna znanja. Međutim, neka od tih znanja baš i nisu ono što bismo htjeli da naša djeca nauče.“ (Adisa Krilić, autorica tekstova u feltonu „Djeca i mediji“)

Dakle, mediji mogu imati pozitivan i negativan utjecaj na djecu. Ako odabiremo sadržaje koji su primjereni i edukativni za djecu, ako zajedno s njima gledamo, razgovaramo, komentiramo, tada djeci olakšavamo učenje. Ona će brže i lakše usvojiti nove pojmove, obogatiti rječnik, steći samopouzdanje. Potičemo ih da razmišljaju, komuniciraju, izražavaju svoje mišljenje, a samim time će razviti i svoje vlastite stavove

te usvojiti pozitivne vrijednosti (empatiju, iskrenost, tolerantnost, pravednost...). „Ključnu ulogu u širenju znanja u današnjem društvu imaju upravo mediji, koji, osim što informiraju i zabavljaju, imaju i važnu ulogu u formiranju svojih korisnika, odnosno u njihovu odgoju i obrazovanju.“ (dr. Mirjana Polić Bobić, prof.) S druge strane, ako su djeca izložena lošim sadržajima (nasilje, agresivni crtici, maltretiranje i sl.), ona će svijet upoznati kao takav te će se i sami početi tako ponašati. „Dokazano je da kontinuiranim gledanjem crtanih filmova u kojima dominiraju različite scene nasilja, žestoke boje, brze izmjene ritma radnje, bučna glazbena pozadina,... kod neke djece može stvoriti tjelesni i emocionalni nemir. Stoga, takve crtane filmove, djeci predškolske dobi nije poželjno prikazivati zbog njihovih nedostatnih odgojnih vrijednosti i poruka koje nose.“ (Zdenko Glasovac, pedagog)

Svi ćemo se složiti da je nemoguće djecu isključiti iz svijeta medija, ali to zapravo nije ni potrebno. Potrebno je dobro razmislići kada, kako i koliko ćemo pustiti djecu u taj svijet. Hoćemo li koji put ipak ugasiti televizor ili tablet te pročitati djetetu priču i odigrati skrivača ili ćemo ih ostaviti upaljenima? Na nama je da odlučimo gdje je granica i da pomognemo djeci odabrati ono što je najbolje za njih.

Odgoviteljica Martina Lež

DOBRA ORGANIZACIJA JE POLA OBAVLJENOG POSLA

Odgovor je da jer smo se u to uvjerili obavljajući svakodnevne aktivnosti. Ne možeš ostvariti rezultat ako prethodno nisi napravio dobar plan, odnosno organizirao posao na način da uštediš vrijeme i energiju. Početkom pedagoške godine, kada smo uvidjeli da će srednja mješovita skupina brojiti 35-ero djece, shvatili smo da je potrebna organizacija rada u kojoj nikako nema mjesta panici (imamo samo tri stola u sobi dnevnog boravka), gužvi (zamislite 35-ero mališana u pohodu na ručak), i nezadovoljstvu (ne možemo svi u isto vrijeme zadovoljiti svoje potrebe). Vjerujte, nimalo lak zadatak!

Otvarama su se pitanja:

Hoćemo li uspjeti zadovoljiti sve dječje potrebe imajući na umu njihovu individualnost, dobnu heterogenost i različite interese?

Hoćemo li fizički izdržati i pratiti dječji neiscrpan tempo te osluhnuti želje i potrebe na vrijeme?

Kao najprihvatljivije rješenje nametnuo se rad u manjim skupinama ili podgrupama. U tome nam je puno pomogao i treći odgojitelj koji je boravio u skupini u međusmjeni (9-15h), upravo u vrijeme kada su sve aktivnosti najintenzivnije, a broj djece najveći. Dodatni izazov bila je organizacija ručka kada sva djeca s nestrpljenjem očekuju obrok. Složili smo se da je takav pothvat jedino moguće izvesti u dvije manje skupine. Dok bi skupina djece ručala s jednim odgojiteljem, druga bi polovica boravila na zraku ili uživala u igri s drugim odgojiteljem. Time smo izbjegli gužvu i galamu na hodniku prilikom

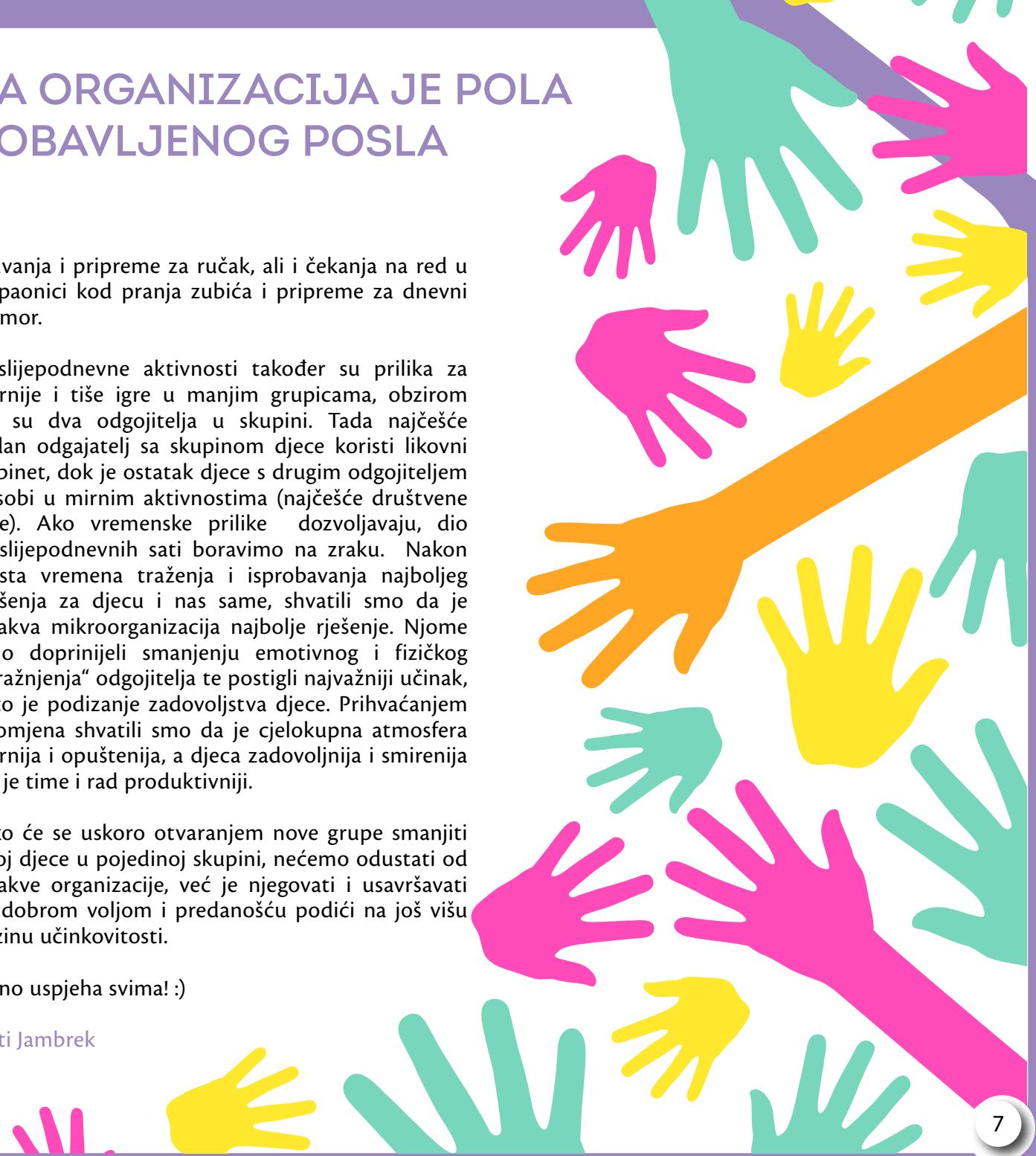
izuvanja i pripreme za ručak, ali i čekanja na red u kupaonici kod pranja zubića i pripreme za dnevni odmor.

Poslijepodnevne aktivnosti također su prilika za mirnije i tiše igre u manjim grupicama, obzirom da su dva odgojitelja u skupini. Tada najčešće jedan odgajatelj sa skupinom djece koristi likovni kabinet, dok je ostatak djece s drugim odgojiteljem u sobi u mirnim aktivnostima (najčešće društvene igre). Ako vremenske prilike dozvoljavaju, dio poslijepodnevnih sati boravimo na zraku. Nakon dosta vremena traženja i isprobavanja najboljeg rješenja za djecu i nas same, shvatili smo da je ovakva mikroorganizacija najbolje rješenje. Njome smo doprinijeli smanjenju emotivnog i fizičkog „praznjenja“ odgojitelja te postigli najvažniji učinak, a to je podizanje zadovoljstva djece. Prihvaćanjem promjena shvatili smo da je cijelokupna atmosfera mirnija i opuštenija, a djeca zadovoljnija i smirenija pa je time i rad produktivniji.

Iako će se uskoro otvaranjem nove grupe smanjiti broj djece u pojedinoj skupini, nećemo odustati od ovakve organizacije, već je njegovati i usavršavati te dobrom voljom i predanošću podići na još višu razinu učinkovitosti.

Puno uspjeha svima! :)

Beti Jambrek

MI U PROJEKTU „SAY HELLO TO THE WORLD“

Početkom nove, 2015./2016., pedagoške godine odluka je donesena: dovoljno smo 'veliki' i 'jaki' da se uključimo u međunarodni projekt Say hello to the world osnovan od strane Fini zavoda Redeče u Sloveniji 2011. godine. Putem aplikacije My hello vrtići, odnosno djeca cijelog svijeta, mogu se sigurno i nesmetano međusobno povezivati i na taj način prezentirati vlastito stvaralaštvo, ideje i kreativnost. Različiti vrtići (i škole) povezuju se preko videomreže. Na taj se način djeca imaju priliku vidjeti uživo, komunicirati, naučiti strane riječi. Poseban naglasak stavljen je na upoznavanje različitih kultura, običaja, načina života. Jedni drugima pokazuju kako se igraju, koje pjesme pjevaju, u kakvom okruženju žive, kakvu hranu jedu, kojim jezikom govore. Zašto? Da motiviramo djecu da budu tolerantnija, bez predrasuda i stereotipa, da uvažavaju i poštuju drugačije od sebe. Smatram da je to vrlo važno, osobito u današnje vrijeme.

Projekt se provodi kroz pet tema, pet prstiju, pod vodstvom odgojitelja i mentora. Svaki vrtić koji uspješno provede projekt na kraju dobiva častan naziv: tolerantan vrtić.

Kao vrtić prijatelj dodijeljen nam je vrtić Ruše iz mjesta Ruše kraj Maribora u Sloveniji.

Priprema, pozor ... Sad! I krenuli smo! Prva tema: TO SAM JA (mali prst). Sadržaji i ideje za aktivnosti dolazili su sami od sebe, tim više što nam aktivnosti s ciljem jačanja pozitivne slike o sebi već od prije nisu bile strane. To sam ja i ne postoje ista dva, Ja to mogu, hoću i znam, Super je biti različit, samo su neke od tema aktivnosti koje svakodnevno provodimo s djecom.

Došao je i taj dan: 5. studenoga 2015., 9:30 sati. Uzbuđenje je bilo opipljivo: hoće li signal biti dovoljno jak, hoćemo li uspješno uspostaviti videopoziv ... Sjedimo na još neuređenom dijelu, stepeništu starog - novog vrtića i čekamo ... I evo ih! Mašemo si instinktivno, spontano, bez nekog dogovora. Da, to su oni, to su naši Slovenci, naše Čebelice! Pa idući trenutak: " OVO JE MOJ CRTEŽ, TO SAM JA, DINO KAHLINA ..." "

I ponos do neba! Pokazujemo i lutke koje smo napravili uz pomoć naših roditelja, a koje prikazuju svakoga od na s... I na kraju zajednički Kad si sretan ili Ko si srećen, nevažno... To je to - uspjeli smo!

Slijedi drugi prst, prstenjak: JA I MOJA OBTELJ, baš u pravo, predblagdansko vrijeme. Opet se uključuju i roditelji koji nam pomažu u kreiranju obiteljskih mapa s fotografijama, crtežima, člankom na temu Kako sam dobio/la svoje ime. Cilj je postignut: roditelji šalju pozitivne povratne informacije o neprocjenjivosti vremena provedenog s djetetom u vrijeme nastanka mapa. Djeca pak svakodnevno u grupicama razgledavaju i komentiraju mape uz razgovore o iskustvima i navikama života u vlastitoj obitelji. Zaista je povlašten osjećaj biti dio tog procesa!

Ponovo uzbudjenje uoči javljanja: „JA SAM NIKA ŠČUKANEC, A OVO SU MOJI MAMA, TATA I SEKA ...“ I Zvončići, i Djed Mraz ... I ponovo svi mašemo ... I ponos, ponos do neba!

Trenutačno smo u očekivanju povratnog javljanja naših Čebelica. Jedva čekamo! I krećemo s novim, srednjim prstom i trećom temom: JA I MOJ VRTIĆ. Veselimo se novim aktivnostima i temama, novim riječima, novim ‹mahanjima› i onom poznatom osjećaju ponosa i uzbudjenja pred javljanje. Upoznati sebe, prihvati sebe... To je preduvjet za uviđanjem, uvažavanjem i prihvaćanjem različitosti. Smatram da to najbolje čine upravo djeca u motivirajućem okruženju: JA – OBTELJ – VRTIĆ .

Odgojiteljica Anita Jurina

POVRATAK U JASLIČKU SKUPINU

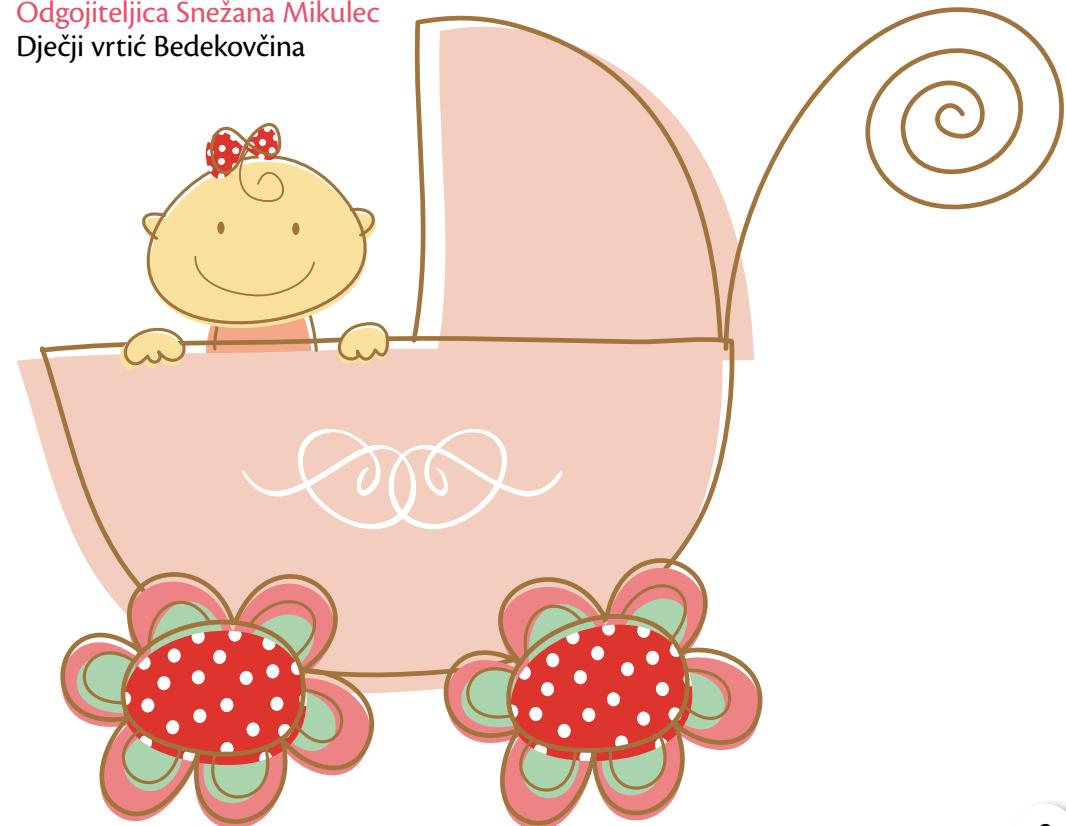
Mišljenja sam da nema odgojitelja koji se nije susreo sa strahom kada se nakon nekoliko godina rada u starijim skupinama vratio u jasličku skupinu. To su za odgojitelje velike, ponekad i teške promjene koje zahtjevaju kontinuirani rad. Najznačajnija promjena u odnosu prema djeci jest to što se odgojitelji, za razliku od djece vrtičke dobi, moraju povezati sa svakim pojedinim djetetom u jasličkoj skupini. Premda sa starijom vrtičkom djecom uspostavljamo veze, naš međusobni odnosni je primaran. Starijoj djeci su važna druženja, priateljstva i ovladavanje vještina. Djeca i odgojitelji moraju uspostaviti odnos koji je prvenstveno pun povjerenja, koji će biti ključan za njihovo učenje i istraživanje. Djeca u jasličkim skupinama trebaju sigurno okrilje i povjerenje prije upuštanja u istraživanje koje vodi usvajanju novih znanja, vještina i kompetencija. Svakome je djetetu potrebno omogućiti okruženje u kojem samo istražuje, otkriva i dodiruje kako bi zadovoljilo svoju znatitelju. Dijete je aktivni sustvaratelj vlastitog razvoja, kulture, odgoja i učenja. Potrebno je osigurati dovoljno vremena i slobode, bez izravnog vođenja odrasle osobe, kako bi sami mogli otkrivati svijet oko sebe. U jasličkoj skupini veliki značaj ima neverbalna komunikacija. Odgojitelji bi se trebali posvetiti učenju interpretacije te prilagođavanju neverbalnoj komunikaciji.

Velika promjena je i u odnosu s roditeljima, koji su pod velikim stresom i strahovima u periodu prilagodbe. Komunikacija s roditeljima treba biti suradnička, što dovodi do dublje razine povjerenja. Odgojitelji koji rade s djecom u jasličkim skupinama prvenstveno moraju voljeti djecu i uživati u druženju s njima. Rad s djecom jasličke dobi je izrazito zahtjevan posao, posao koji traži tjelesni, emocionalni i intelektualni angažman koji odgojitelji svakodnevno nadopunjaju svojim stručnim usavršavanjem i preispitivanjem svoje odgojne prakse. Sve te promjene, strahovi i teškoće brzo prođu kada upoznate djecu, ostvarite kontakt, steknete međusobno povjerenje te vas djeca kod ulaska u skupinu dočekaju s velikim osmijehom, zagrljajem i prepoznatljivim pozdravom. Stoga odgojitelji ne bi trebali strahovati i imati predrasude u radu s

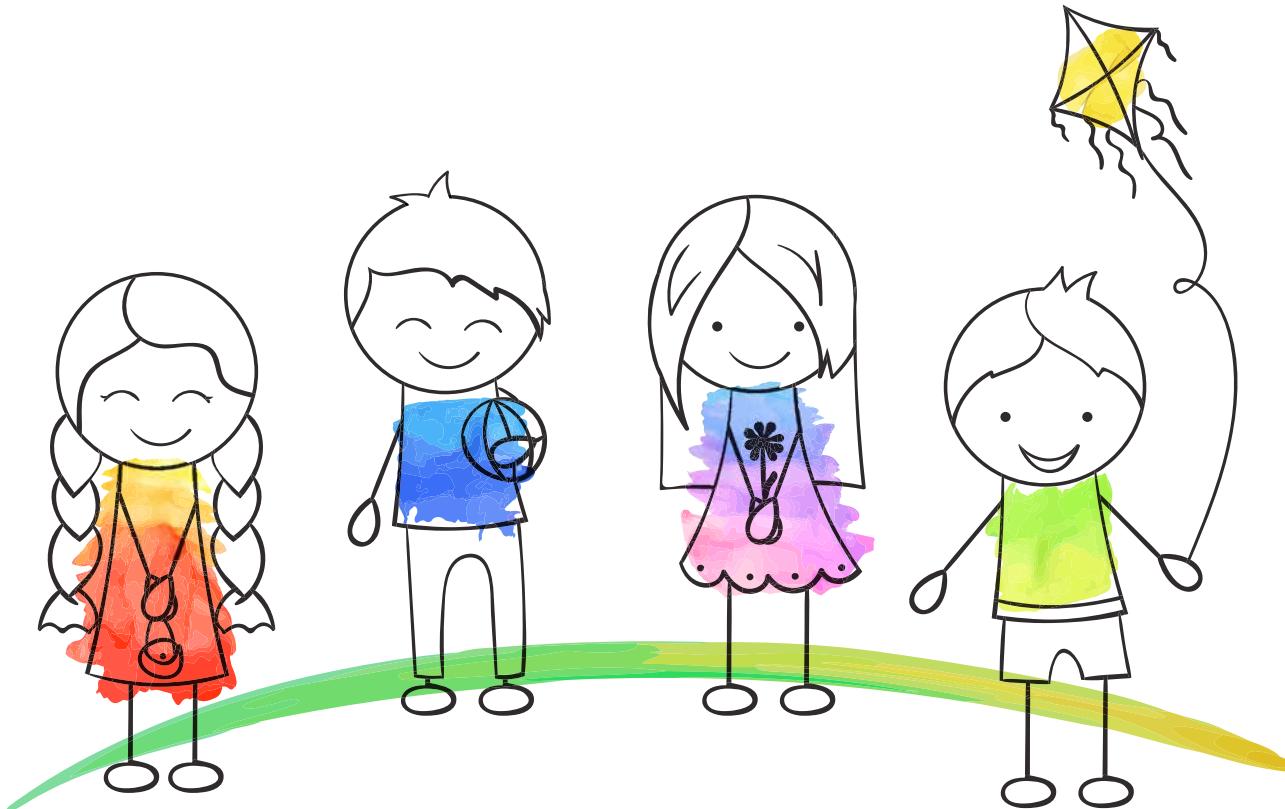
djecem jasličke skupine jer svaki osmijeh, zagrljaj te napredak djeteta vrijedan je truda. Pozitivna komunikacija i prisne socio-emocionalne veze djeteta i odgojitelja nastavljaju se i nakon odlaska djece iz vrtića u školu.

Neka svim odgojiteljima u radu s djecom bude vodilja jedna poznata izreka: 'Osmijeh ne košta ništa, a dјeluje čudesno.'

Odgojiteljica Snežana Mikulec
Dječji vrtić Bedekovčina

ŠTO NAKON STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD?

Kao što je već poznato, nakon završetka studija odgojitelja, kao i mnogih drugih, slijedi stručno osposobljavanje za rad u trajanju od jedne godine. Kroz tu godinu, kao odgojitelji pripravnici upoznajemo se sa svakodnevnim radom odgojitelja. Doživljavamo nova iskustva, učimo kako primjeniti svoja znanja u praksi i kao što sama riječ „pripravnici“ govori, pripremamo se za samostalan rad kao odgojitelj. No, što nas čeka nakon toga?

Završivši stručno osposobljavanje za rad slijedi prijava i priprema za državni, stručni ispit. To je zasigurno vrijeme najvećeg stresa za svakog odgojitelja pripravnika. Želimo li pokazati da smo spremni za samostalan rad trebamo uložiti mnogo truda i napora u pripremi ispita. Od teorijskog znanja do pripreme i izvođenja praktičnog rada te samorefleksije. Kada sve to ukomponiramo i time dokažemo spremnost za samostalan rad – položili smo stručni ispit. Nakon toga slijedi ono što se čeka od samog početka studija. Posao. Posao koji oduvijek želimo raditi, biti odgojitelj. Traženje posla ne ide baš uvijek lako, no kada se javimo na određeni natječaj, počinje

se i buditi nuda da ćemo se zaposliti.

Pozivom na razgovor slijedi uzbudjenje i trema, ali i još veća nuda.

Želimo li se zaposliti moramo pokazati svu želju za radom, za napredkon, za suradnjom. Biti otvoreni i iskreni. Nuda za pozitivnim odgovorom postaje sve veća i slijedi iščekivanje odgovora.

Ponekad i ne uspijemo, no to nije razlog da odustanemo. Jednom ćemo zasigurno uspjeti i dočekati pozitivan odgovor, a tada slijedi velika sreća, euforija i zadovoljstvo. Osjećamo li se tako, zasigurno ćemo u poslu dati sve od sebe da opravdamo dano nam povjerenje. Ja sam na svoju radost jedna od onih sretnika koja se uspjela zaposliti i želim dati sve od sebe da opravdam povjerenje koje mi je ukazano. Veselim se učenju, timskom radu i druženju s djecom nakon kraće stanke.

Odgojiteljica, Antonela Punek

KONSTRUKTIVNO RJEŠAVANJE SUKOBA KAO SOCIJALNA VJEŠTINA

Sto je sukob? Možemo reći da je sukob kada dvoje ili više pojedinaca zauzimaju različita mišljenja o načinu rješavanju nekog problema. Sukob sam po sebi nije destruktivan i negativan ako poznajemo njegov uzrok.

Sukob može dovesti do boljeg sagledavanja problema i poticanja novih i uspješnih rješenja. Te sukobe glede njihovih ishoda nazivamo konstruktivnim sukobima. Oni dovode do osjećaja zadovoljstva, samopouzdanja, potiču radoznalost i kreativno mišljenje. Dovode do toga da su svi sudionici zadovoljni ishodom što predstavlja unapređenje socijalnih odnosa.

Na sukob se često reagira agresijom ili povlačenjem, no to ne vodi rješavanju sukoba, već do njegova potiskivanja. Neriješeni sukobi mogu dovesti do dugotrajnih frustriranosti koja može varirati od osjećaja tjeskobe, nelagode, zabrinutosti do gubitka samopouzdanja te do psihosomatskih poremećaja. Različiti načini rješavanja sukoba predstavljaju poseban aspekt socijalnih vještina.

Što su socijalne vještine?

Socijalne vještine su naučeni oblici ponašanja, uvježbane sposobnosti. Uče se od najranijeg djetinjstva: spontano, imitacijom, metodom pokušaja i pogrešaka, a kasnije se utvrđuju i mijenjaju kroz interakciju s ostalom grupom vršnjaka. Socijalne vještine temelje se na tome da se u sukob uđe i iz njega izđe bez primjene sile. One pridonose uspostavljanju uspješnih odnosa s okruženjem i većem osobnom zadovoljstvu.

Vještina konstruktivnog i nenasilnog rješavanja sukoba temelji se na usvajanju i međusobnom integriranju većeg broja specifičnih socijalnih vještina:

- istinsko slušanje
- očitovanje umjesto potiskivanja vlastitih osjećaja
- jasno izražavanje želja i potreba
- razmatranje različitih mogućnosti rješavanja sukoba
- vještina pregovaranja

Djeca nauče i primjenjuju ove vještine kada su norme u njihovu okruženju pohvala i suradnja, a ne kritika i natjecanje. Svrha je pomoći djetetu da upozna vlastite i tuđe osjećaje te da istraži načine na koje može sprječiti ili rješiti međusobne sukobe.

Razvoj sukoba kod djece

Sukob će se povećati ako:

- postoji porast u izražavanju emocija srdžbe i frustracije
- postoji porast prijetnje
- se uključi više osoba koje se zauzmu za neku od suprotstavljenih strana
- djeca raspolažu s malo socijalnih vještina

Sukob će se smanjiti ako:

- se pažnja usmjeri na problem, a ne na sudionike
 - se smire izražene emocije i smanje se prijetnje
 - djeca znaju kako treba rješavati sukobe ili imaju nekoga tko im u tome može pomoći
- Učenje konstruktivnog načina rješavanja sukoba pomaže djeci da istraže više mogućnosti reagiranja. Suradnja, komunikacija, samopoštovanje i suočavanje bitne su odrednice za pozitivno rješavanje sukoba.

Rješavanje problema

U čemu je problem, što se dogodilo? (težiće na problemu, a ne na osobi)

Kako se osjećaš u vezi s time? (potrebno je izraziti osjećaje, govorenje iz „ja“ pozicije može naznačiti smjer u kojem se nalazi rješenje)

Što se može učiniti? (ovdje je riječ o praktičnim koracima prihvatljivim svim stranama koji mogu pridonijeti poboljšanju situacije)

Odgoviteljica, Danijela Groš

Korištena literatura:
1. Josip Janković „Sukob ili suradnja“
2. Bonnie Miller: „Komunikacija s djecom“

Malo dijete – veliki genijalac

PREDŠKOLCI POJAŠNJAVAJU I OPISUJU...

(u razgovoru sudjelovali: Dora, Magdalena, Lovro, Petar iz predškole u Velikom Trgovišću)

Što su naočale?

„One ljudima koriste da bolje gledaju, čitaju i ljepše izgledaju. To nose bake, dede i oni kad ne mogu nešto pročitati, kak naša „teta“ Goga. Pa i neka djeca nose naočale da bolje vide i čitaju. Doktor za naočale zove se „naočalac“. Ne znamo ‘ko je zmislio naočale ali je bil jako pametan čovjek. Naočale su od željeza i stakla.“

Što je raketa?

„Raketa je jedno vozilo. Dio raketice se „otkine“ pa ide onda brže. Raketom putujemo u Sveti mir. To je na nebu. Ljudi idu u Sveti mir da gledaju planete. Gore žive vanzemaljci. Imaju samo jedno oko sa strane, i zeleni su, i imaju crvene oči i veeelike zube. To smo vidjeli na crtiću. Ima više planeta, a postoji i galaksija. Postoji Mars i Jupiter i Zemlja, makar Zemlju ne trebamo ići gledati u Sveti mir kad na njoj živimo. Postoji i svemirski brod, ali njega imaju samo vanzemaljci, a ljudi imaju raketu. Inače raketica mora imati puno goriva inače ne bi došla do Svetog mira.“

Što je kvaka?

„Kvaka je zapravo kad se „otpiraju“ vrata prema gore ili dolje. Ona se nalazi na vratima, na balkonu, terasi ali i na prozoru. Zapravo, kvake ima „sigde“. Ona je jako važna. Da nema kvake, ne bi mogli „otprići“ prozor i vrata, a osim toga jako je važna, jer se nalazi pokraj ključanice, a unutra ide ključ. Ljudi ne bi mogli živjeti bez kvake jer ne bi mogli ući u kuću.“

Što je tvornica?

„To je mjesto gdje se radiju predmeti kao ladice, ormar ili televizor. Takva se

tvornica zove tvornica namještaja. I svi mi imamo doma regal koji dođe u kutiji pa ga tata doma složi. Ili majstori. Ili mama. To se sve zapravo napravilo u tvornici. Tamo radi šef i njegovi pomoćnici. Šef govori kaj moraju raditi i ak dobro rade dobe novce. To se zove plaća. Ali ak ne rade, onda ne dobe novce. Onda se tvornica zatvori, a ljudi više nemaju posel. Pa traže drugi. U Velikom Trgovišću imamo tvornicu. Zove se Kai bar. Ma neeee! To je kafić. Tvornica je plava i zelena, tam je kraj željezničke stanice gde ide deda Ivo po baku Ljubicu. Zove se Hermex („Heruc“, op.), valjda tak nekak. Tam se šivaju hlače i majice i čarape. Onda ta roba ide u dućan i onda je u dućanu kupuju ljudi.“

Intervju s Tinom:

„KAKO JE TIN OTKRIO AMERIKU?“

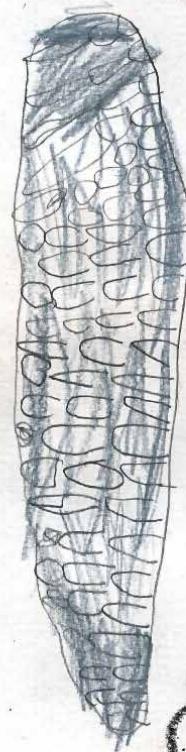
(Tin je dječak od 6 godina koji polazi program predškole u PŠ Dubrovčan. Jako je veselo, drago, znatljivo i pričljivo dijete. I znate što još? Tin je bio u Americi. Kako je išao, s kim, što je tamo radio i kome je išao? Što je sve video tim svojim velikim plavim očima?)
- evo njegove priče:

„Moja teta Tina živi u Americi. Jednog je dana mama rekla da idemo k njoj u posjetu. Putovali smo avionom, prvo s malim, pa s velikim. S nama je bila i Tesa, i to u maminom trbušu. U avionu sam gledao crtiće i puno spavao. Vozili smo se i po mraku. Kad smo letjeli video sam kroz prozor oblake i veeeliko more i kuće. Kuće su bile jako, jako male. I onda smo stigli u „Nju jork“ (New York). To je strašno, strašno veliki grad. Tete Tine nije bilo na aerodromu, jer joj je kasnil vlak. Dugo smo je čekali. Onda sam ja rekao mami: „Mama, idemo se vratit doma“. Onda je ipak stigla teta, i kad smo se zagrlili, prvo kaj sam joj rekao bilo je „Kasnioš!“ K njoj doma smo išli podzemnom željeznicom. Teta živi u jednoj kući, u stanu (u Queensu, op.). U toj kući, u drugim stanovima živjeli su neki drugi ljudi. Moja teta inače čuva djecu i ja sam si s njima jako

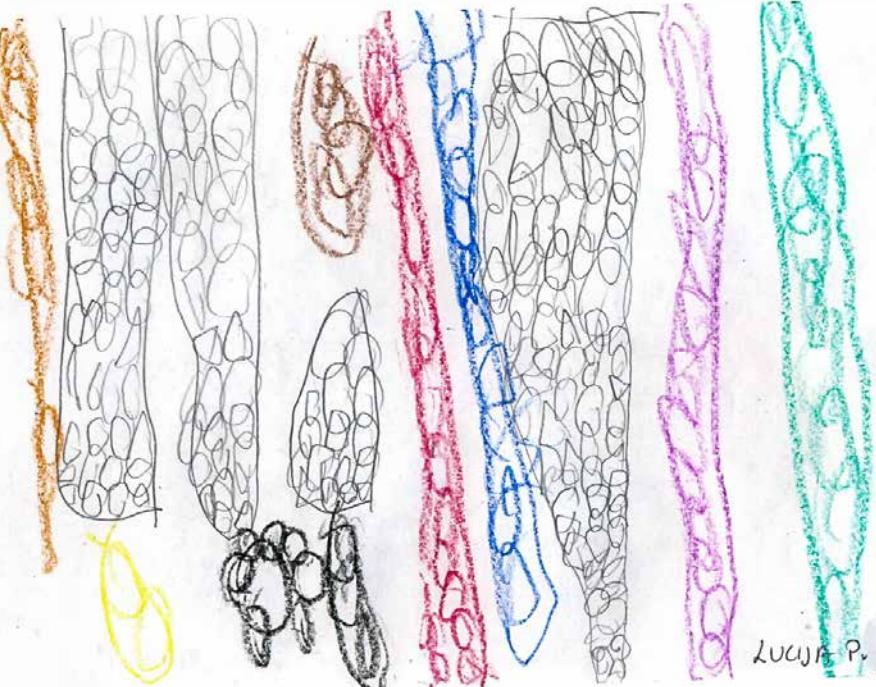
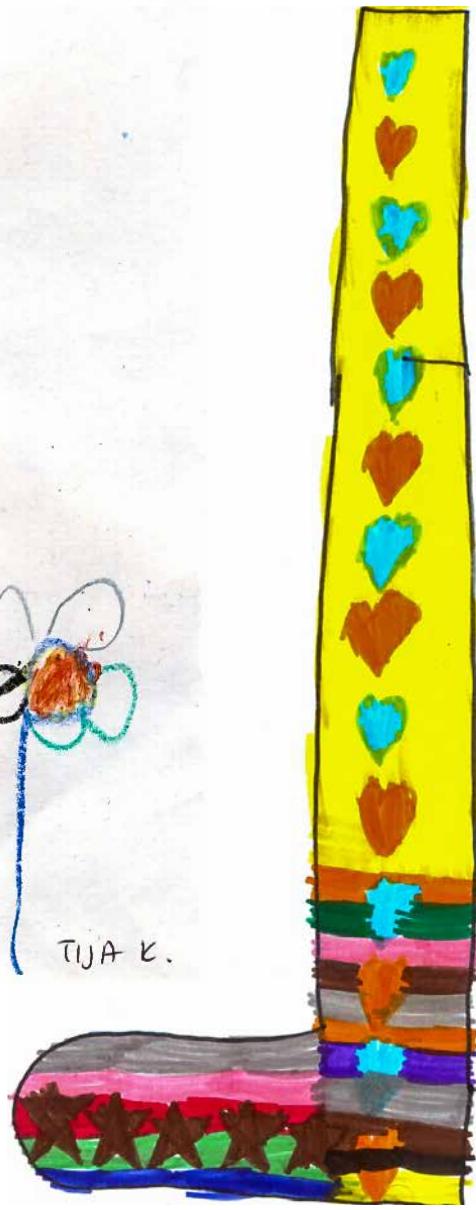

dobar, i s Benjaminom, a Niko mi je prijateljica. U željezničkom podrumu sam vidio ljude koji spavaju na klupi ili podu. Neki su bili crnci. Oni sigurno nemaju kuću ili stan i valjda su siromašni. U Americi sam išao u „Čiki Čiz“, to je igraonica koja nije obična kao kod nas. Imaju maskotu miša Čakija koji se s nama druži. Super mi je bilo. Bio sam i u lego dućanu, jakooo je veliki. U jednom sam se dućanu skoro izgubio, zapravo sam bio iza jedne police, ali me mama i teta nisu odmah vidjele. Išao sam i na „Kip slobode“. Tamo je bilo puuuno stepenica i jako su me boljele noge od hodanja i penjanja jer nije bilo lifta. Inače taj veliki kip ima krunu i baklju i neku knjigu kaj se čita. Zapravo sam videl cijeli grad, ali moja je teta sporo hodala jer je imala slomljenu nogu pa je išla na terapije. Tam smo išli s njom. Tam sam vježbao s utezima i na velikim jastucima. Još hožu reći da sam u jednom dućanu mogao skinuti cipele i u čarapama skakati po tipkama i onda je to sviralo. I da, još sam išel u kino, zapravo to je jaaako veliko kino, i tam je pozornica na kojoj su bili plavi ljudi. To je bila super predstava. Morali smo na sebi nositi i neke kabanice da nas ne pošpricaju bojom. Ne znam točno ko'lko dugo sam bil u Americi, ali bilo mi je jako zabavno i puno sam toga otkrio. I ići ću opet, ali ovaj put s dedom Štefom. Onda bumo i tetu Tinu malo dopelali doma u Krušljevo Selo.“

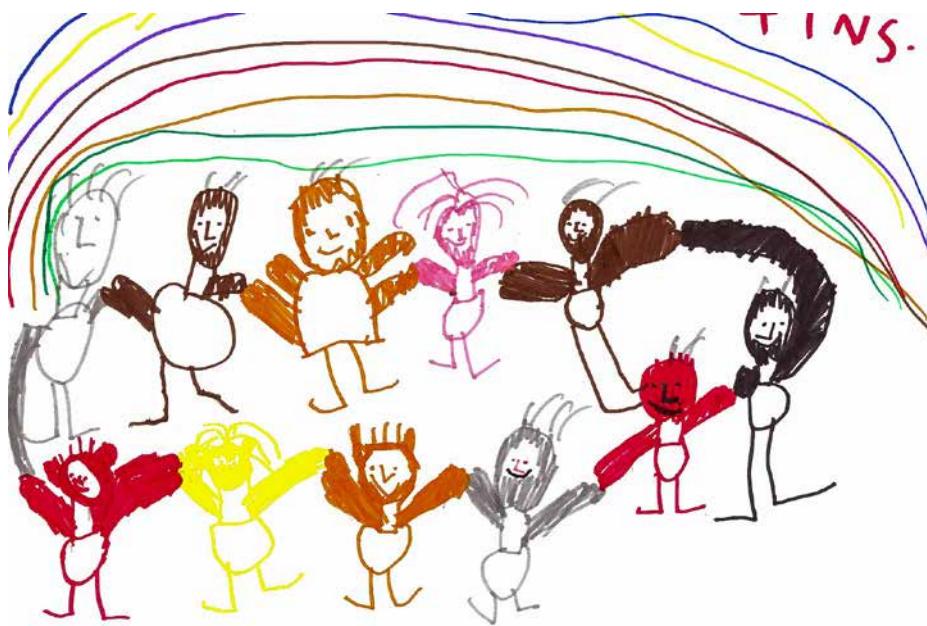
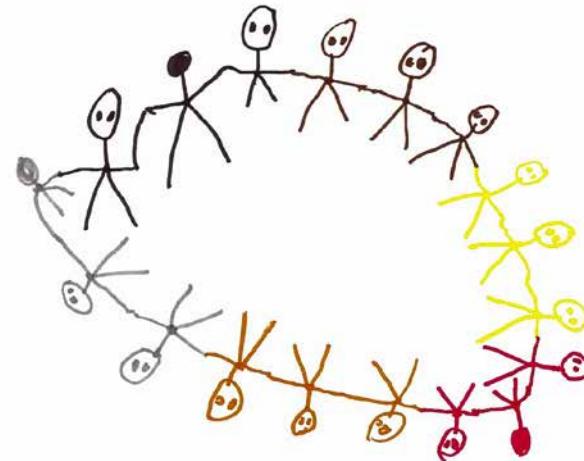
TIJA K.

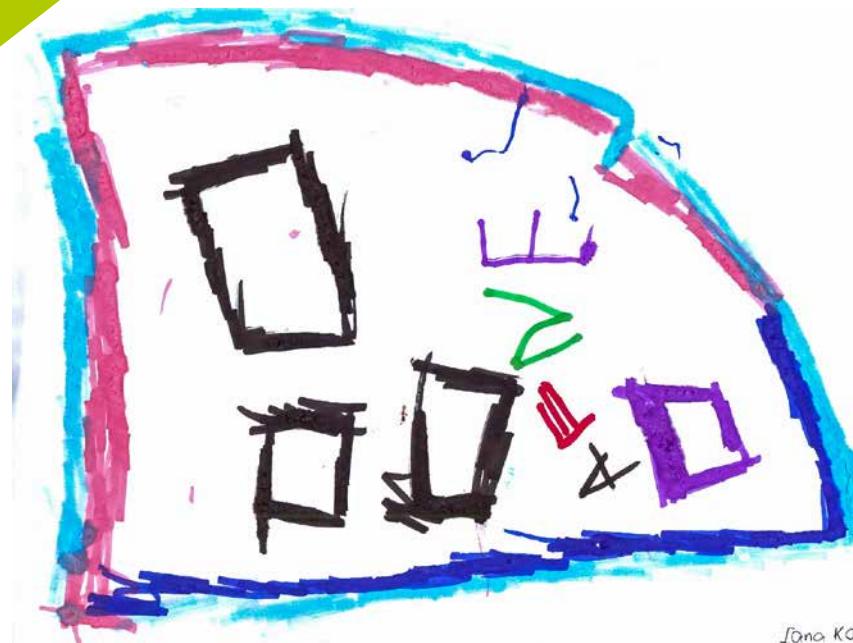
LUCJA P.

EMERIK

Jana Kanciakovič

PETAR I.

PATRICIA

MARTINA

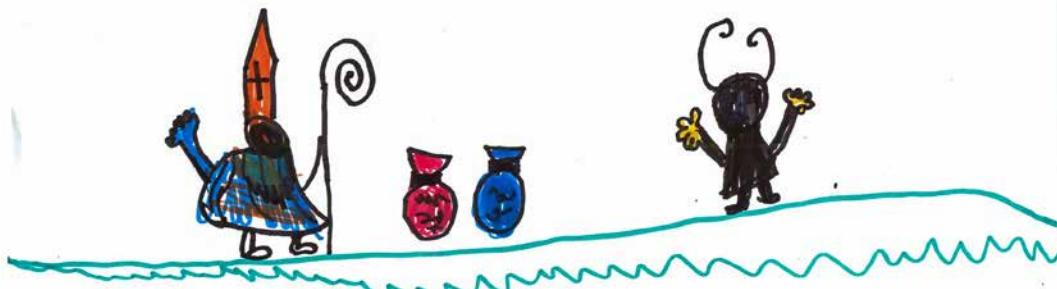
MADALENA

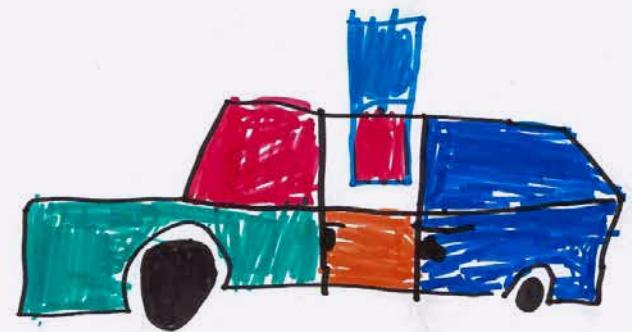

PETRA

TIŠLJAR
MARCEL

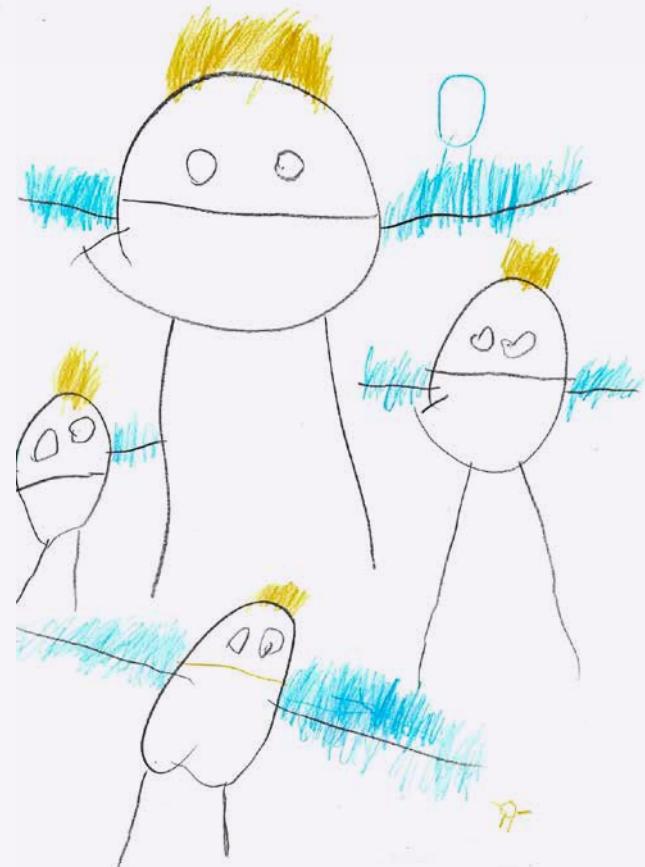

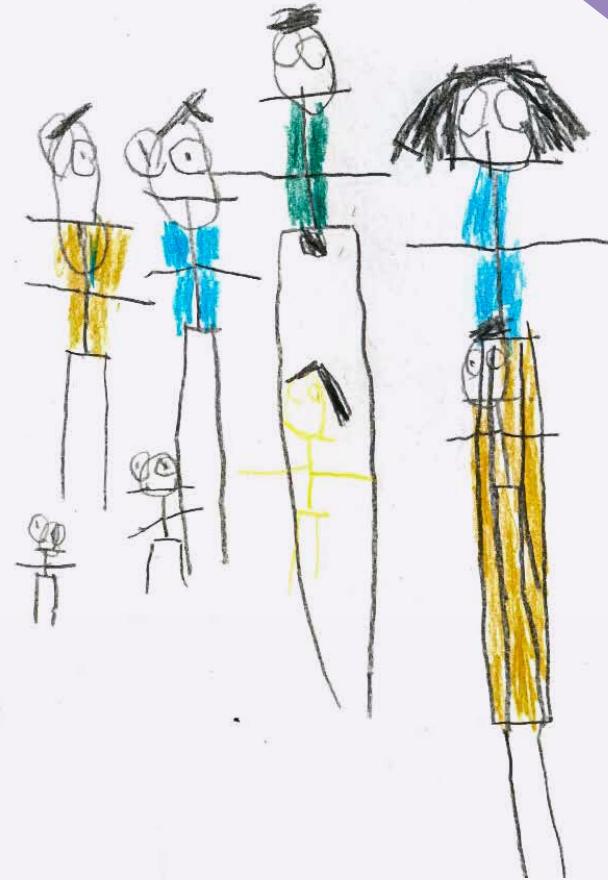

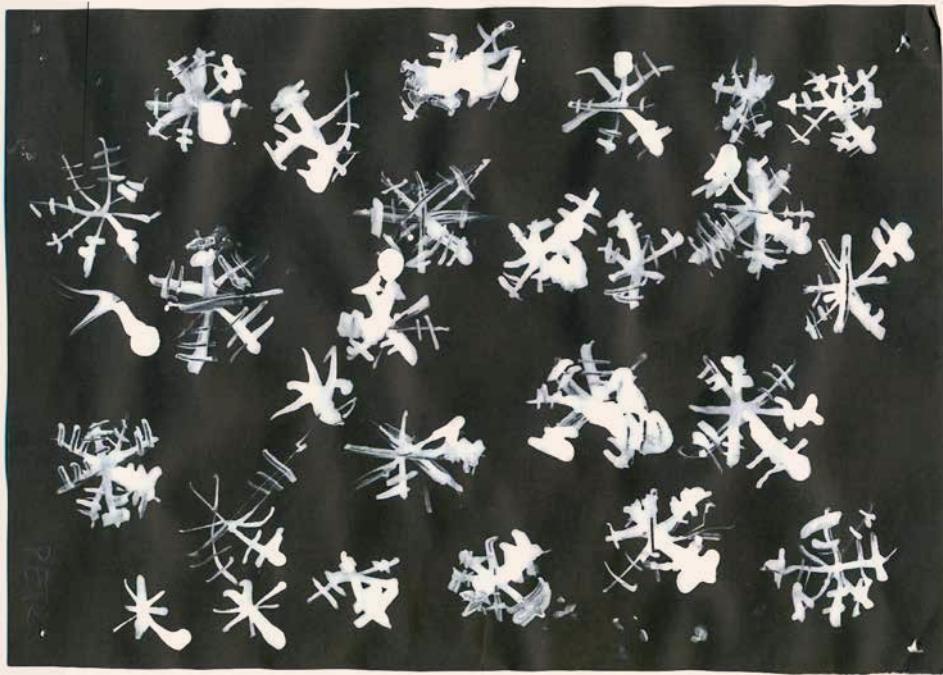
- policijsko auto ne deljivstvo

JOSIP

TARA

JOSIP

Kutić za suradnike i roditelje

NACIONALNI KURIKULUM RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA – OKVIRNI DOKUMENT ILI DOKUMENT IZVAN OKVIRA

Sonja Marković, prof. pedagogije

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje službeno je stupio na snagu u ped. god. 2015./2016., međutim, operativna primjena i razvoj kurikuluma svakog pojedinog vrtića kontinuirano će biti tema mnogih budućih stručnih diskursa.

Nacionalni kurikulum u svojim temeljima sadrži opće postavke odgoja i obrazovanja koje govore o razvoju pojedinca u skladu s osobnim potrebama, sposobnostima, sklonostima i mogućnostima, a u cilju ospozobljavanja za život u okviru brzih promjena.

Samim tim, vrtići moraju biti mesta kvalitetnog suživota djece, odgojitelja, roditelja i ostalih djelatnika te društvene zajednice.

Ovakva „filozofija“ temelji se na Piagetovoj konstruktivističkoj teoriji, socio-konstruktivizmu Vygotskog i Gardnerovoj teoriji višestrukih inteligencija, a sukladno tome i različitim stilovima učenja te različitim interesima i mogućnostima. Isti tako, spoznaja o aktivnoj, stvaralačkoj prirodi djeteta i njegovom iskonskom čuđenju o svijetu koji ga okružuje, temelj su za promišljanje odgojno-obrazovnog djelovanja kojim će se graditi trajne životne vrijednosti.

Odgoj se s djecom mora živjeti i događati „izvan okvira“, uvažavajući stvarne potrebe, mogućnosti i razvojne karakteristike svakog djeteta. (Slunjski, 2015).

Povijesni razvoj i promjene

Proces promjena i unapređenja odgojno-obrazovne prakse u Republici Hrvatskoj od 1991. god išao je u dva smjera.

Programsko usmjerjenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi iz 1991. god., kao stručni dokument rada, koji se zasniva na humanističko-razvojnoj koncepciji bio je kvalitetan i za ono doba „revolucionaran“. Međutim, bez obzira na vrijednost ovog dokumenta koji je na snazi već dva i pol desetljeća, još uvijek postoje velike razlike u kvaliteti prakse hrvatskih vrtića. Ova činjenica pokazuje da odgojno-obrazovnu prasku nije moguće mijenjati „odozgo“, propisivanjem reformskih dokumenata jer deklarativno slaganje s određenim dokumentom ne znači i njegovu stvarnu primjenu u neposrednom radu.

Paralelno s donošenjem Programskog usmjerjenja, započeo je i proces mijenjanja „odozdo“ na način da su u vrtićima u različitim gradovima Republike Hrvatske započela participacijska akcijska istraživanja, tj. proces postupnog unapređivanja kvalitete prakse kao zajedničkog rada istraživača s fakulteta i istraživača praktičara/odgojitelja/stručnih suradnika.

Ova istraživanja „iznjedrila“ su novu, kvalitetnu praksu i nove „teorije“ koje su

generirane i utkana u Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Vrtići u Republici Hrvatskoj, koji su posljednjih petnaestak godina razvijali svoje humanističke, sukonstruktivističke i integrirane kurikulume mogu biti putokaz i vrijedna pomoć drugim ustanovama u procesu implementacije Nacionalnog kurikuluma.

Pri oblikovanju Nacionalnog kurikuluma vodilo se računa o postignućima svjetske i hrvatske teorije i prakse institucijskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, koja su opisana u radovima objedinjenim u tzv. **Novu paradigmu djetinjstva** koja donosi nekoliko postulata:

* dijete je osobnost od rođenja i treba ga kao takvo shvaćati i poštovati

* dijete je socijalni subjekt koji participira, konstruira i u velikoj mjeri određuje svoj život

* djetinjstvo je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i značaj i koji u zajedničkoj interakciji grade djeca i odrasli.

Ova paradigma učenja i poučavanja naglašava važnost izravnog stjecanja znanja i učenja činjenjem, posebno u situacijama suradničkog učenja, a na učenje se gleda kao na dio osobnog razvoja, aktivnog spoznavanja svijeta i oblikovanja sebe, kako djeteta tako i svih ostalih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa.

Ovako postavljen Kurikulum je zapravo kurikulum usmjerjen na dijete, a ne na sadržaje učenja pa je za njegovo razumijevanje i operativnu primjenu potrebna visoka razina profesionalnog promišljanja odgojitelja jer su mnogi teoretičari pedagoške prakse u svojim istraživanjima dokazali da postoje najmanje **četiri razine kurikuluma** unutar same ustanove.

Prva je službena, pisana razina koju sada imamo u Nacionalnom kurikulumu.

Druga razina je razina ustanove, vrtića, koji Kurikulum prihvata i prerađuje u skladu sa svojom kulturom i svim njenim elementima.

Treća razina je razina odgojitelja koji Kurikulum shvaća i prerađuje na temelju svojih znanja, uvjerenja i stavova (teorija o akciji).

Posljednja razina je sama odgojiteljeve realizacije Kurikuluma u praksi koja ovisi o njegovoj implicitnoj pedagogiji (teorija u akciji).

Kroz sve razine Kurikulum doživljava promjene i prilagodbe te je upitno što ostaje u praksi, odnosno kakva je implicitna pedagogija odgojitelja (teorija u akciji) koji operativno provodi kurikulum u neposrednom radu, a samim tim i kakva je nevidljiva realnost vrtića kao dio kulture ustanove.(Slunjski, 2008.)

Sama kultura vrtića utječe na način kako ljudi razmišljaju, rade, kako organiziraju, oblikuju te podržavaju procese učenja, kako djece tako i odgojatelja.

Stoga je profesionalna odgovornost i kompetencija odgojitelja stavljenja kao preduvjet provedbe novog Kurikuluma pa je i inicijalno obrazovanje odgojitelja podignuto na petogodišnju sveučilišnu razinu na većini Učiteljskih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Dosadašnja kvalitetna praksa pokazuje da se visoka razina profesionalizma postiže, primarno, sudjelujućim akcijskim istraživanjima te da je to jedan od glavnih oblika profesionalnog učenja odgojitelja.

Primjeri dobre prakse svjedoče da se dobrim razumijevanjem djeteta (njegovih interesa, mogućnosti, modaliteta učenja, kognitivnih strategija, profila inteligencije i dr.), može oblikovati kurikulum koji, prema Malaguzziju, polazi „od djeteta“, a odgojitelj ga samo „uokviruje“ i pruža primjerene

oblike podrške.

Međutim, ne smijemo zaboraviti da ovakav pristup zahtijeva od odgojitelja sustavno provedbu svih oblika stručnog usavršavanja, primarno proučavanje suvremene stručne literature, provjere teorijskih postavku u samoj praksi te jačanje u području komunikacijskih vještina.

Profesionalni razvoj mora odgojiteljima omogućiti propitivanje svojih uvjerenja, znanja, navika i stavova jer su oni u neposrednom odnosu s kvalitetom rada (Slunjski, 2015.).

Tako suvremeni kompetentni odgojitelji preuzimaju ulogu aktivnih, „mislećih praktičara“ i istraživača u svjetlu novog oblika profesionalizma koji ih udaljava od uloge „čuvarica“.

Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada, Knjiga pedagoške dokumentacija odgojne skupine i/ili...

Zadnjih nekoliko mjeseci bilo je mnogo rasprava i polemika na različitim skupovima i razinama o tumačenju i provedbi samog Kurikuluma te njegove (ne)povezanosti s Planom i programom ustanove. Obzirom da u ovom trenutku u praksi „žive“ oba dokumenta nadamo se da će nadležne institucije ići u pravcu „legalizacije“ Kurikuluma vrtića kao centralnog dokumenta koji bi sadržavao i dijelove sadašnjeg plana i programa.

Dio rasprava i stručnih diskursa vodila se, i još se vodi, o (ne)savršishodnosti same Pedagoške dokumentacije odgojne skupine („žute knjige“). Ona može poslužiti kao osnova za orijentacijsko planiranje i dokumentiranje uz ostale,

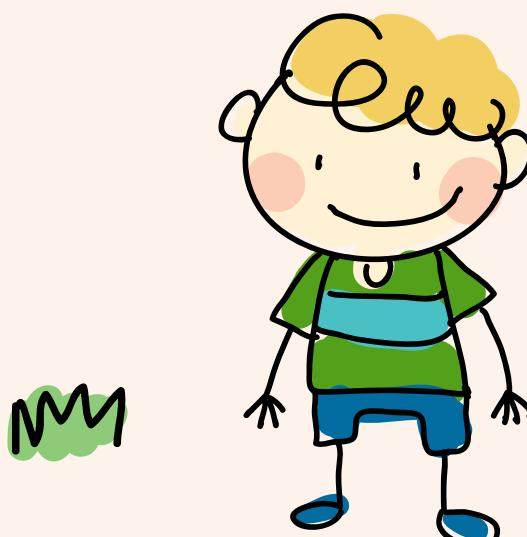
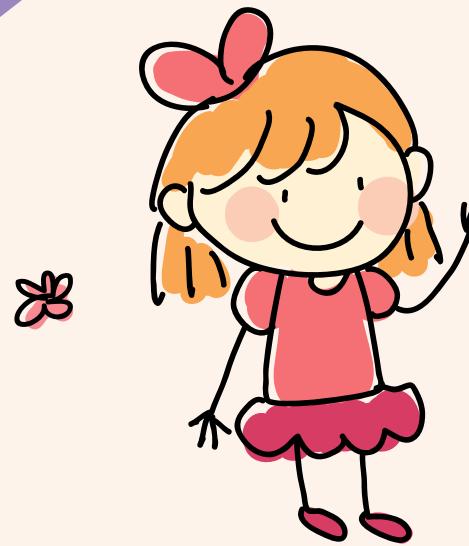
suvremenije oblike i načine praćenja i bilježenja.

Najviše je prijepora oko postavljanja razvojnih zadaća za dijete jer neki smatraju da su one u suprotnosti sa suvremenim kurikularnim pristupom usmjerenim na dijete.

Razvojne zadaće, kao i ostali dijelovi odgojno-obrazovnog procesa koji se planiraju orijentacijskog su i okvirnog karaktera i kao takvi podložni su fleksibilnom transformiraju u svakom trenutku, zavisno od djetetovih potreba, interesa i sl. One omogućavaju kvalitetnije predviđanje mogućih smjerova razvoja i kvalitetniju odgojiteljevu potporu djetetu na putu prema zoni potencijalnog razvoja, a predstavljaju i osnovu za samorefleksiju i refleksiju neposrednog rada. Sigurno je da postoji potreba razgovora i traženja što funkcionalnijih formi samog vođenja pedagoške dokumentacije, ali vrtići koji sustavno istražuju i grade svoju kurikulum nalaze i rješenja ovog „problema“.

Ipak, puno važniji izazov od zakonom propisane dokumentacije je perspektiva implementacije Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u svaki vrtić, što ovisi o samoj kulturi ustanove koju prvo treba prepoznati i osvijestiti, a koja je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima svih sudionika odgojno-obrazovne prakse.

Osvještavanje i prepoznavanje počinje vrednovanjem postojećeg stanja, svih vidljivih i nevidljivih dijelova, od prostorno-materijalnih do socio-pedagoških, od izrečenih, a još više od neizrečenih stavova, uvjerenja i (ne)znanja. Ovo

putovanje započinje utvrđivanjem i usuglašavanjem naših standarda kvalitete, načina na koji gledamo i razumijemo dijelove odgojno-obrazovne prakse.

Kako bismo si pomogli, važno je da za svaki dio Kurikuluma postavimo niz pitanja koja će nas voditi u refleksiji i pomoći što objektivnije procjeni stvarne kvalitete i kulture naše ustanove.

Pitanja koja bismo si mogli postaviti za, npr., navod: „Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaračkim i izražajnim potencijalima.“ (NKROO, str. 36.) su:

* osnažujemolidijetedaseizražava različitim komunikacijskim/ekspresivnim modalitetima; kojima najviše, kojima najmanje

* u kojim situacijama dajemo djetetu priliku za izražavanje emocija i ideja u „umjetničkim“ područjima

* u kojim aktivnostima potičemo djecu na kreativno stvaranje, a u kojima na

* uvježbavanje i ponavljanje; kada to radimo; kojih aktivnosti je više

* koji dijelovi odgojne praske su opterećeni klišejima i

shernama; u kojim dijelovima procesa bi se mogli odmaknuti od uobičajenih shema

* gdje stavljamo, izlažemo različite umjetničke uratke djece; zašto; što nam je u tome važno

* koliku pažnju posvećujemo samom procesu stvaranja i izražavanja; što nam je

važno u tom procesu; je li nam bitan produkt/krajnji rezultat...i dr.

O ovim i sličnim pitanjima potrebno je tijekom pedagoške godine sustavno promišljati i nadopunjavati ih, a u skladu s razvojem kurikuluma svakog vrtića.

Zato je važno da na tjednim i mjesечnim refleksijama odgojitelji i ostali djelatnici vrednuju svoju praksu i tako stvaraju osnovu za kontinuirano podizanje kvalitete.

Vrtići koji već duži niz godina na ovakav način grade svoje kurikulume, novim dokumentom dobili su potvrdu o kvaliteti kulture svoje ustanove.

Vrtići koji tek kreću na ovaj put imat će puno posla, ali samo se upornim radom može doseći potrebna kvaliteta te tako

osigurati najprimjerenije uvjete za svako dijete, ali i održavati dostojanstvo struke.

I na kraju...

Važno je shvatiti da je razvijanje kurikuluma svakog vrtića priča bez kraja, jer baš kada pomislimo da smo stigli tamo kamo smo pošli, otvore se neka druga vrata iza kojih stoje novi izazovi i očekivanja.

Svima nam sretno na ovom putu!

Literatura:

1. Miljak, A. (1996.), Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja. Velika Gorica-Zagreb: Persona.
2. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Narodne novine, 5/2015.
3. Slunjski, E. (2008), Dječji vrtić – zajednica koja uči, mjesto suradnje, dijaloga i zajedničkog učenja. Zagreb: SM Naklada.
4. Slunjski, E. (2015.), Izvan okvira – kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma. Zagreb: Element.

ULOGA KNJIŽNICE U RAZVOJU PREDČITALAČKIH VJEŠTINA

U predškolskom razdoblju, prema učenju suvremene razvojne psihologije, dijete treba steći predčitalačke vještine: preduvjet je potrebne za učenje čitanja s razumijevanjem u osnovnoj školi. To su vještine koje će dijete učiti kroz igru, svakodnevno, potaknuto vlastitom značajkom, a u učenju mu pomažu roditelji, odgojitelji te svaka odrasla osoba s kojom se dijete susreće.

Osnovne predčitalačke vještine su: razumijevanje kratke ispričane priče i jednostavno prepričavanje; razumijevanje priče koju roditelj/odgojitelj čita zajedno s djetetom te upoznavanje s obilježjima knjige i pisane teksta; shvaćanje da je pisani tekst samo drugi oblik govora i pričanja; shvaćanje da se riječi sastoje od glasova; rastavljanje i sastavljanje riječi na glasove od kojih se ona sastoje; pamćenje oblika slova abecede; zamjenjivanje slova glasom i spajanje sa sljedećim slovima (pri pisanju) te razumijevanje pisanja kao odašiljanja poruke. Učenje predčitalačkih vještina roditelj/odgojitelj provodi različitim aktivnostima kao

što su pričanje i čitanje priče, odgovaranje djetetu na pitanja vezana uz priču/slikovnicu, poticanje djeteta na prepričavanje, odlazak u knjižnicu, zajedničko čitanje slikovnice ili pjesme u rimi, upozoravanje na značenje pisanih obavijesti iigranje različitih igara pronalaženja istih početnih ili završnih glasova u riječima, rastavljanja ili sastavljanja glasova u riječi i slično. Razvoju predčitalačkih vještina znatno pomažu kvalitetne knjižnične usluge, doprinoseći razvoju vještina i navike čitanja neophodne za cjeloživotno učenje i pismenost, te osiguravajući svakom djetetu pravo na funkcionalnu, vizualnu, digitalnu i medijsku pismenost. Knjižnice su dužne organizirati posebne događaje za djecu, kao što su čitanje slikovnica i pričanje priča: u okruženju bogatom knjižnom građom namijenjenom djeci, njihovim roditeljima i odgojiteljima, dijete će dobiti veliki poticaj i ohrabrenje za razvoj predčitalačkih vještina stjecanjem pozitivnih iskustava.

Osim toga, cilj knjižnice je informirati roditelje i odgojitelje o važnosti čitanja za razvoj jezičnih i čitalačkih vještina te razviti naviku posjete knjižnici. Stoga se knjižnica treba približiti životu ljudi u određenoj zajednici i odabirati knjižnu građu primjerenu dječjoj dobi, zanimljivu i korisnu roditeljima i odgajateljima, a čije čitanje pruža zadovoljstvo. Ostvarenje tih ciljeva pridonosi pozitivnoj slici knjižnice, a takvu će knjižnicu zajednica smatrati svojim obiteljskom mjestom. U pokušaju ostvarivanja gore navedenih zadaća knjižnice u razvoju predčitalačkih vještina djece vrtićkog uzrasta, školska knjižnica Osnovne škole Veliko Trgovišće se uključila u Projekt Dječjeg vrtića

Rožica „Čitanje je lijepo“. U sklopu Projekta učenici volonteri posjećuju djecu u vrtiću, čitaju im slikovnice i razgovaraju s njima o pročitanome, a namjeravaju i osmislići kreativne aktivnosti primjerene njihovoј dobi.

Vlatka Habulin, prof., dipl. knjižničarka
OŠ Veliko Trgovišće

LITERATURA

- Mira Čudina-Obradović; Čitanje prije škole, Zagreb, Školska knjiga 2002.
- Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi, Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008
- Smjernice za knjižnične usluge za djecu, Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004

DJEĆJE RESPIRATORNE INFEKCIJE

Boravak u dječjim kolektivima kao što je vrtić, povezan je s povećanom učestalošću respiratornih infekcija, od kojih su najčešće one akutne, bilo virusne ili bakterijske. Ono što roditelje zabrinjava kada njihovo dijete kreće u vrtić, neprekidno je curenje iz nosa i kašalj. Iscjedak iz nosa može biti vodenast ili gust, bistar ili obojen, u čitavom rasponu boja i nijansi - kako je nedavno opisala jedna mama.

Kašalj je obično vlažan, a posljedica je cijeđenja tog sekreta niz stražnje stjenke ždrijela u dušnik i bronhe. Vrlo se često u brisu nosa ili ždrijela mogu pronaći bakterije: hemofilus influence, pneumokok ili čak zlatni stafilokok. Te infekcije se javljaju zbog nedostatka specifičnih protutijela u toj životnoj dobi. Tek nakon pete godine dječji organizam stvara dovoljno protutijela koja su u stanju razoriti ovojnicu tih bakterija i suzbiti infekciju. To je razlog zašto su sva mlađa predškolska djeca osjetljiva na te bakterije, neizbjegljivo u kolektivima u kojima boravi veći broj djece iste dobi.

Roditelji djece predškolske dobi nađu se pred tisuću problema; česte infekcije, bolovanja, antibiotska terapija koja se svako malo ponavlja, pa opet dodatni pad imuniteta od učestale antibiotske terapije, i tako u krug. Nastoje podići imunitet djetetu prije polaska u vrtić što im najčešće ne uspijeva.

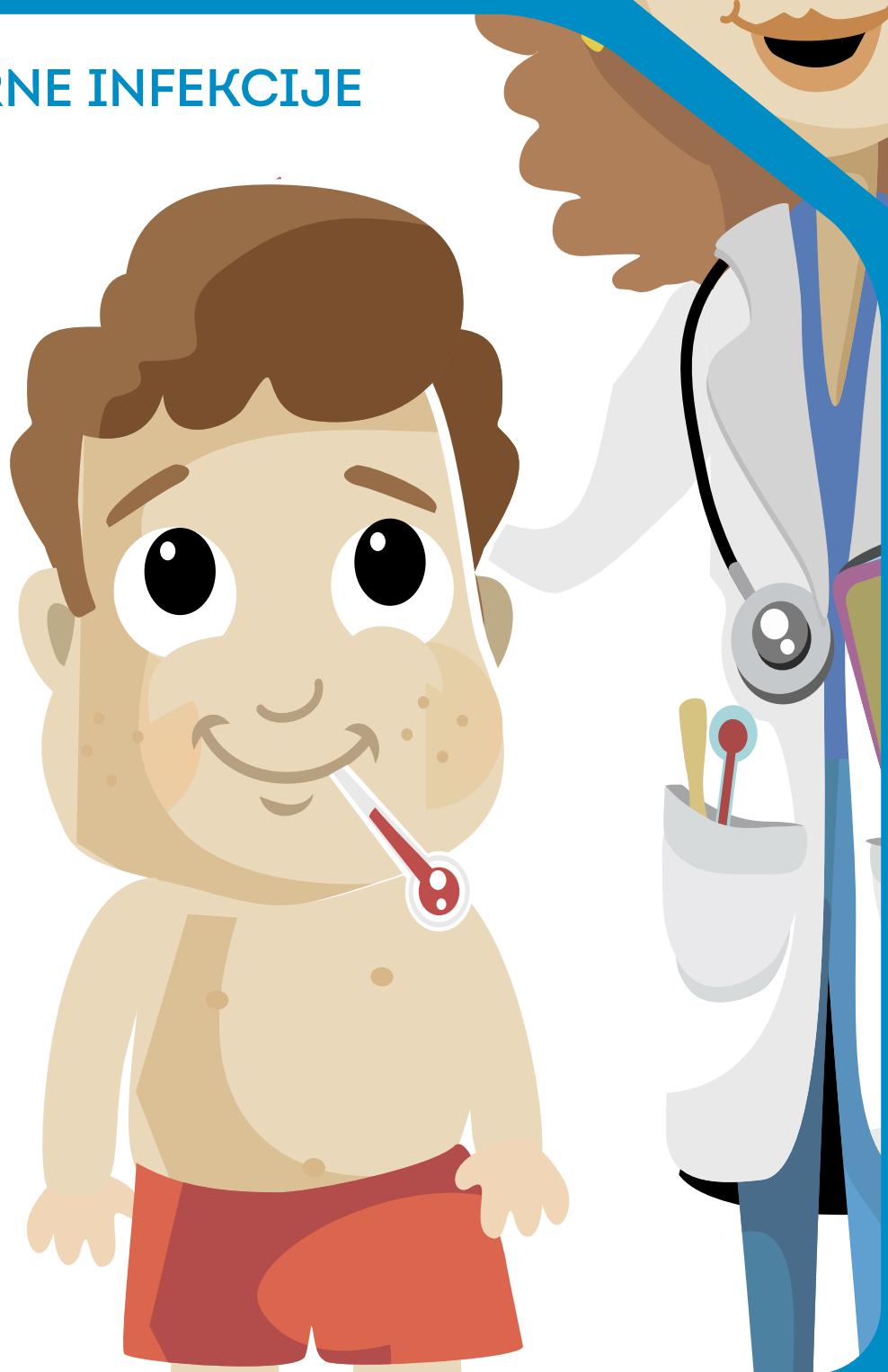
Često se nađem u situaciji kada roditelji očekuju brzu i učinkovitu pomoć jer im je takva pomoć i potrebna. Postavlja se pitanje: kako smanjiti učestalost infekcija kod djece, kako se može preventivno djelovati? Prije svega, važno je osigurati uvjete da bi prirodni mehanizmi obrane dječjeg organizma bili što učinkovitiji, kao što je optimalna prehrana bogata voćem, povrćem, niskog glikemijskog indeksa, po mogućnosti sezonska; tjelesna aktivnost i boravak na svježem zraku.

Korisno je ispirati nosić fiziološkom otopinom ili, što je još učinkovitije, malo jače slanom vodenom otopinom(2 %-tnom ili 3 %-tnom), jer se u slanom mediju mikroorganizmi ne osjećaju dobro.

Djeca koja kreću rano u jaslice bolesna su i do tri puta na mjesec. Tek poslije treće godine boravka u vrtiću učestalost obolijevanja pada na razinu i pobola djece koja ne idu u vrtić.

Respiratorne infekcije su, nažalost, sastavni dio odrastanja u vremenu u kojem živimo. Zato treba iskoristiti ovo hladno zimsko vrijeme, ne zatvarati se u kuće i zakukuljiti se pred ekrane, nego je potrebno izaći na svježi zrak, udahnuti ga punim plućima i uživati na ovom zimskom suncu koje liječi.

Ljiljana Vranić, mag.pfarm.

BRIGA ZA ZDRAVLJE ZUBI OD SAMOG POČETKA

Danas možemo pouzdano tvrditi da postoji napredak na području dentalne medicine s posebnim naglaskom na provedbu prevencije i stavljanje pod kontrolu oboljenja zubi djece predškolske dobi. Moderna stomatologija smatra da briga o zdravlju zubi počinje u trenutku njihovog stvaranja, od prenatalnog razvoja u trudnoći. Zbog toga organska osnova zuba ovisi o pravilnoj ishrani trudnice uz dovoljne količine vitamina i minerala. Isto tako važna je pravilna briga o vođenju higijene usne šupljine od rođenja. U tu svrhu nakon hranjenja dobro je djjetetu dati žličicu prokuhanе vode koja će isprati mlijeko i spriječiti fermentaciju njegovih ostataka. Prvi zubići sjekutići rastu između 4. i 6. mjeseca, između 6. i 8. mjeseca zubi se pripremaju na izrastanje, u 14. mjesecu pojavljuju se kutnjaci, a nakon njih očnjaci. Zubi su potpuno razvijeni između druge i treće godine. Prvi zubić znak je za prvi posjet stomatologu koji stvara naviku redovitog pregleda i ne predstavlja problem za kasniju kontrolu. U dobi od jedne do druge godine djeca trebaju vježbati pranje zubića mekanom četkicom, a ujedno pri tome razvijaju koordinaciju pokreta.

Kada je dijete malo starije i kad ima nekoliko zubića, počinje čišćenje desni čistom gazom namočenom u kamilicu. Taj postupak treba ponoviti nakon svakog jela kako tek nikli zubi ne bi zadržavali naslage hrane i omogućili bakterijama da ih razaraju. U kasnijoj dobi zubići se Peru Zubnom pastom. Pranje zubi od malena pomoći će djjetetu da se navikne na taj proces i da mu to postane rutina. Taj postupak treba učiniti zabavnim i kao dijelom neke igre. Kada počnu ispadati mlijeci zubi, narast će trajni i tada je posebno važno da dijete ima pravilnu prehranu sa što manje šećera.

Redoviti posjet stomatologu spriječit će kvarenje zuba i

nepotrebnu bol. Svakako treba izbjegavati boćicu soka ili čaja koji sadrže šećer. Bakterije se hrane šećerom, a one proizvode kiselinu koja otapa minerale iz cakline i pospješuju nastanak karijesa koji se kod djece javlja do treće godine starost. Dijete treba navikavati na upotrebu čaše. Važno je naglasiti da dijete mora vidjeti da njegovi roditelji i braća brinu za svoje oralno zdravlje i tako ih oponaša. Važno je napomenuti da nakon četkanja zubića prije spavanja više ništa ne jede. Mehaničko uklanjanje zubnih naslaga četkicom jedini je način kontrole čistoće zubi. Pravilno četkanje traje dvije minute.

U vrtiću djeca Peru zubiće iza svakog obroka. Posjet stomatologu potreban je dva puta godišnje. Pomagala za njegu moraju biti primamljiva da pružaju zadovoljstvo i osjećaj ugode. Djeca iz našeg vrtića, s ciljem razvijanja pozitivnog stava prema oralnom zdravlju, redovito posjećuju jednom godišnje stomatološku ordinaciju dr. Čarića. To je grupa djece starije skupine u pratnji ravnateljice, odgojitelja i zdravstvenog voditelja. Prilikom posjeta

stomatologu u ordinaciji se provodi edukacija o pravilnom održavanju usne šupljine na modelu zubi. Pokazuje se postupak pravilnog četkanja. Svako dijete, koje to želi, sjedne na zubarski stolac te se upoznaje s instrumentima, zubnim ogledalom i bušilicom. S ciljem smanjenja straha od eventualnog zahvata, provodi se edukativno predavanje o konzumaciji hrane i pića koja ne šteti zubima. Boravak djece odvija se u ugodnom druženju stomatologa i asistenta s mogućnosti pitanja što ih zanima. Na kraju posjeta djeca dobivaju četkice i pastu za zube uz obećanja da će svakako doći na kontrolni pregled u pratnji svojih roditelja.

U vrtiću se provodi obvezna higijena zubića uz nadzor odgojiteljica poslije svakog obroka. Jednom tjedno djeca uz zdravstvenog voditelja Peru svoj pribor za higijenu zubi. Postoje pokretni ormarići za svaku dobnu skupinu u kojem svako dijete ima mjesto za čuvanje četkice i čašice.

Održavanje oralnog zdravlja smanjuje rizik od nastanka ozbiljnih stanja bolesti jer bakterije koje nisu očišćene s površine zuba putem krvi putuju po cijelom organizmu.

Zdravstveni voditelj Zvijezdana Prekrat Tomašić

O RODITELJSTVU ...

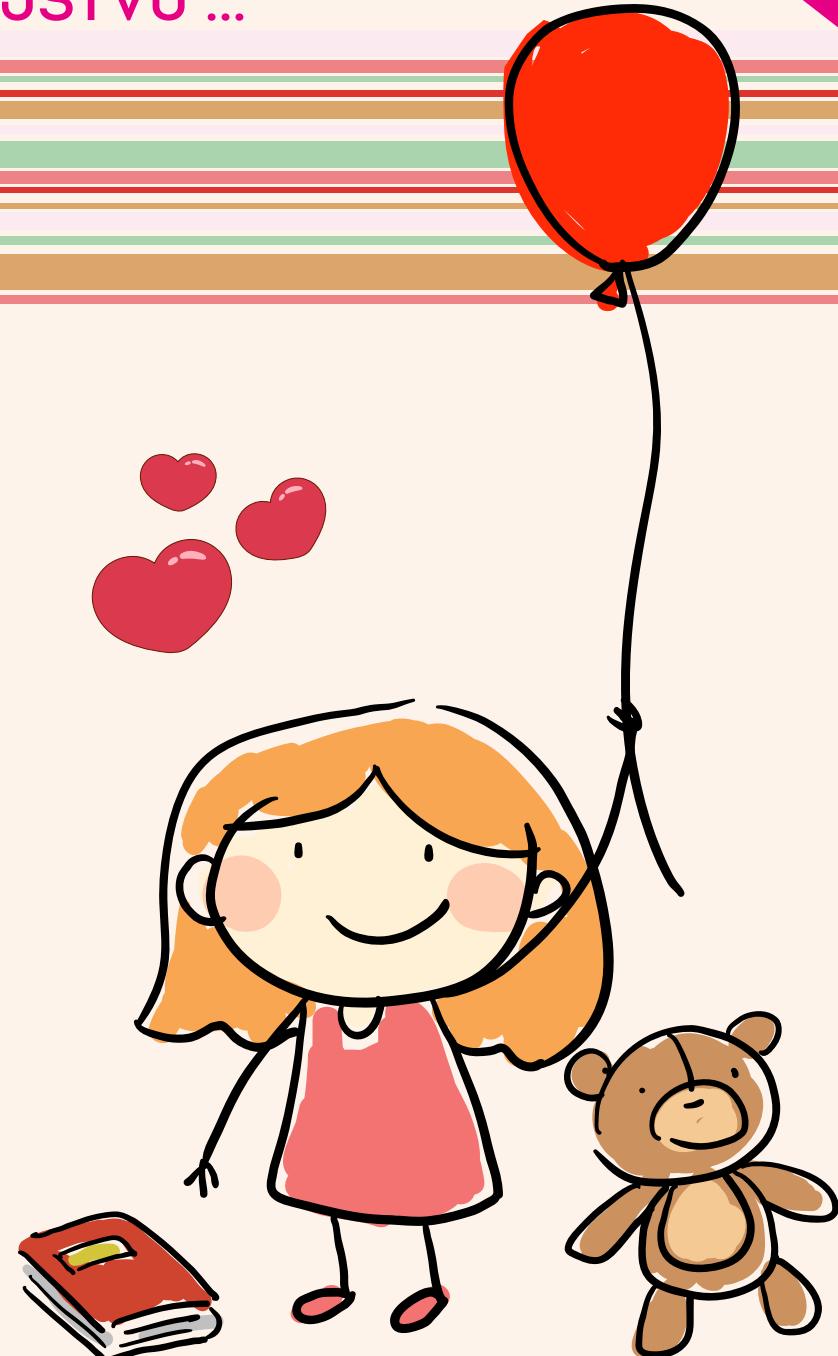
Biti roditelj jedna je od najljepših uloga u životu. Nije uvijek lako, pogotovo ako je riječ o samohranom roditelju. Samohrana sam majka šestogodišnje djevojčice, polaznice predškole. Moje dijete nije polazilo vrtić jer nije bila zainteresirana i čuvala ju je baka. Kada se približavao početak ove školske godine, a time i početak predškole, moram priznati da sam pomalo skeptično čekala prvi dan kad će moja Amalia postati mala školarka. Naime, ona je dosta «svoja», živi u svojem svijetu mašte, igrački, dvoraca, lutki ... Tipična djevojčica koja, dok ne upozna novu okolinu i ljude, djeluje dosta sramežljivo. Tako je bilo i prvi dan predškole. No, ubrzo je «teta» Goga svojim metodama uspjela učiniti da sram nestane i da se moje dijete uključi u igru i socijalizira se.

Iako sam profesor po struci, ne očekujem od svojeg djeteta savršenstvo. Različitih smo karaktera i interesa. Ona je više umjetnički tip, za razliku od mene prirodnjaka. Smatram da je trebam ostaviti da se sama razvija u tom svojem svijetu, ali, naravno, pod mojom kontrolom. Tko zna u kakvu osobu i s kakvima interesima će se razviti? Mogu samo reći da sam ponosna na nju. Možda ne zna abecedu, možda ne zna čitati i pisati i ne polazi tečaj engleskog. To uopće nije važno jer će sljedeće godine sve ovo svladati. Ono čime se ja ponosim je to da sam u njoj uspjela razviti empatiju, posebno prema siromašnima, onima bez krova nad glavom i djeci s teškoćama u razvoju.

Uskoro će djevojčica s Down sy. iz moje udomiteljske obitelji postati moja druga kćer. Amalia je naučila prihvatići djecu s teškoćama bez problema i za nju je Razija njena sestra. Zar to nije lijepo? Mislim da bi se svaki roditelj trebao zapitati kako odgaja svoje dijete u odnosu na djecu s posebnim potrebama.

I još uvijek se slažem sa sljedećim : Najbolja odluka koje sam donijela u životu bila je: postati majka.

Mama Anica Tresk, prof. biologije i kemije

MALE TAJNE ZDRAVE PREHRANE

Već neko vrijeme proučavam literaturu, internet, tisak... i još uvijek nisam u potpunosti sigurna što je zdrava prehrana i kako je provoditi. Svatko ima svoju teoriju, savjet ili pravilo, tako da mi, koji ne poznajemo nutricionističke procese, često od šume ne vidimo drveće.

Jesti i piti zdravo, zabavno i s užitkom – tko to ne želi za sebe i svoju obitelj? No roditeljima je često teško prepoznati što je zdravo, kako za djecu, tako i za cijelu obitelj, a sve zbog prevelike i nepregledne ponude namirnica. Mislim da su jednostavnost namirnica i njihova svježina najbolja smjernica za provođenje zdrave dijete/prehrane, koja zapravo nije dijeta već pravilan i zdrav način prehrane. Od svih savjeta na koje sam naišla tražeći idealnu kombinaciju kao garanciju da će svima u našoj maloj obitelji osigurati zdrav duh i zdravo tijelo, najviše su me se dojmili, a i čine mi se vrlo lako slijedivima, ovi koje navodim u nastavku:

1. Nemojte jesti ništa što naši stari ne bi „odobrili“. Drugim riječima, umjesto kupovnog mlijeka, ako ste u mogućnosti, probajte nabaviti domaće svježe mlijeko.
2. Izbjegavajte prerađenu hranu jer najbolje je odabrati nerafiniranu hranu te svježe i neprerađene namirnice. Ne jedite ništa što ima više od pet osnovnih sastojaka. To posebno vrijedi za proizvode čije su deklaracije pune sastojaka za koje nikada niste čuli i ne možete ih izgovoriti, na primjer, izaberite smeđu rižu umjesto bijele, voće umjesto sokova i brašno od cjelovitog zrna umjesto bijelog brašna.

3. Jedite puno voća i povrća te se pobrinite da voće i povrće zauzima velik dio vaše zdrave i uravnotežene prehrane. Preporučuje se jesti barem 5 porcija različitog voća i povrća dnevno. Izaberite sirovo voće i povrće umjesto

kuhanog ili pečenog. Najlakši način za njegovo uvođenje u prehranu je pomoću smoothija ili salata.

4. Jedite više ribe jer je odličan izvor proteina, vitamina i minerala. Preporučuje se jesti najmanje 2 porcije ribe tjedno. Također možete uključiti barem jednu porciju plave ribe kao što su losos, pastrva, skuša, haringa, srdela i tuna. Plava riba je bogata omega-3 masnim kiselinama te može pomoći u sprječavanju srčanih bolesti.
5. Pazite na unos žitarica jer imamo različite razine osjetljivosti na žitarice. Za neke ljudi, gluten je teško probavljiv. Za druge, osjetljivost na žitarice nije tako velika pa se ne može smatrati zdravstvenim problemom, ali može negativno utjecati na njihovu razinu energije. Nije potrebno u potpunosti izbaciti žitarice iz prehrane, već ih ograničiti na jedan obrok dnevno ili nekoliko obroka tjedno.
6. Konzumirajte manje soli jer čak, ako ne dodajete sol u hrani, ne zaboravite da postoji dovoljno soli u namirnicama koje svakodnevno kupujete. Konzumiranje previše soli može povisiti krvni tlak i povećati šanse za kardiovaskularne bolesti. Odrasli ne bi smjeli konzumirati više od 6 g soli dnevno.
7. Sami pripremajte obroke jer u restoranima i lancima brze prehrane koriste mnoge nezdrave namirnice koje vjerojatno ne biste koristili da sami spremate obrok.
8. Svaki dan smoothie jer je odličan izbor za one koji (ne)vole jesti voće ili povrće. Zbog pregršt kombinacija,

moguće je napraviti ukusan i hranjiv obrok i s namirnicama koje vam i nisu najdraže. Smoothie vam omogućava da konzumirate svježe voće i povrće koje je vrlo bitno za cijelokupno zdravlje zbog hranjivih tvari koje sadrži. I mi doma ga obožavamo!!!

9. Pijte dovoljno tekućine kako biste sprječili dehidraciju. Potrebno je pitи oko 8 do 10 čaša vode dnevno. U to se ubraja i tekućina iz namirnica koje jedemo i sva ostala nezdrava pića. No, ne zaboravite da su voda i svježi voćni sokovi najbolji izbor tekućine. Izbjegavajte zaslaćene sokove i gazirana pića koja imaju visoki udio dodanog šećera i kalorija.

10. Redovito se krećite ili vježbajte jer vam tjelesna aktivnost može pomoći u održavanju željene težine i mršavljenju. Za početak pokušajte hodati ili voziti bicikl i odraditi lagane vježbe tijekom dana. Fizička aktivnost može pomoći smanjiti rizik od srčanih bolesti, moždanog udara i dijabetesa tipa 2.

Ipak, čini mi se da ne postoji univerzalno pravilo koje bi se moglo primijeniti na sve ljude jednako. Svaka osoba je posebna i ima individualne prehrambene potrebe. Ono što sam naučila iz svojeg amaterskog i još nedovršenog nutricionističkog istraživanja jest da bi bilo dobro držati se ovog savjeta: **MNOGO** biljnih namirnica i svježe vode, **DOVOLJNO** namirnica životinjskog podrijetla, **MALO** masnoća i namirnica bogatih masnoćama te slatkiša i slatkih napitaka. A želim dodati i još jedan savjet naših starih, koji mi je dao moj tata dok sam još bila mala i tada ga nisam baš dobro razumjela, a kaže: „Doručak pojedi sam, ručak podijeli s prijateljem, a večeru daj neprijatelju.“ Tek danas mi je jasan dio s neprijateljem, nek' se on deblja, a ne ja...

Tajana-Jelena Besednik, mama Elene i Frana

P.S. Podijelite s vama recept za naš omiljeni smoothie:

- 2 banane
 - 2 jabuke (oguljene kore, osim ako su iz eko proizvodnje :)
 - 1 šaka smrznutih malina
 - 1 žličica grožđica (po mogućnosti bez konzervansa)
 - 3 žlice zobenih pahuljica
 - 1 žličica mljevenih sjemenki lana
 - 1 čašica probiotičkog jogurta (Acidofil, Pilos ProViact, Kplus ProActive)
 - 1,5 dl rižinog mlijeka (može i pirovo, zobeno, kokosovo, bademovo)
- Sve izmiješajte u blenderu, po potrebi dodajte tekućine (voda ili prethodno stavljeno mlijeko) i uživajte u zdravom (među)obroku!

MAŠTA?! E, BAŠ SVAŠTA!

Neki sam dan srela prijateljicu i između ostalog joj rekoh: „Znaš da jme moj četverogodišnjak nedavno pitao: „Mama, hoćemo u park na tobonak?“ Na to će ona meni, onako namrštena: „E, baš svašta!“ i ode. Hmmm, zamislim se. Na poslu pak kolegice razvezale nadugo i naširoko o svojim školarcima pa se i usudih reći: „Moje vam je dijete, a tek je navršio četiri, zaključilo da se u njegovu imenu Matej skrivaju slova za napisati i mama i tata.“ Pogledale su me, odmahnule rukom i u jedan glas: „E, baš svašta!“ Sva sreća pa ih je školsko zvono potjeralo na sat. Uh! Okušam ja i treću sreću: „Znaš, teta Nado, da je moj sin opasao svoju pregačicu-medalačicu i umijesio svoje prve slance. Jest da mu je tijesto poslužilo za stazu njegovih autića, ali ...“ No ni tu ne prođoh dobro. „E, vi moderni roditelji. Odgoja treba, odgoja, a ne igrarija. E, baš svašta!“

Hej, vi! Da, da, upravo vi! Vi „E, baš svašta!“ Odrasli – djedovi i bake, stričevi, ujaci i tete, tate i mame. Kad vam dijete rekne: „Zabreg“, „nominek“, „tobonak“, „fakić“, „adijaš“, „škrpcion“, „best drajver“, „čiz“, „štому si to donesla“ ili „štoga nema“* shvatite to kao jezično istraživanje ili pak umijeće izražavanja. Upustite se sa svojim djetetom u rječotvorne igre i uživajte u njegovu razdrahanu žvegljanju kao i spontanom otkrivanju pisanih slova. „Naoružajte“ se papirima, bojicama, flomasterima, kistovima, temperama i obojite svoje živote kreativnim, inovativnim i domišljatim radovima svoje djece. Oni će razvijati motoriku i unositi vizualni i perceptivni red u taj veliki, nepoznati svijet koji ih ponekad plaši, a vi ćete neizmjerno uživati budete li otiskivali svoj obojani dlani na papir ili utiskivali glinamol u preostale plastične modlice adventskih kalendara. Da ne zaboravim kartonske rolice papirnih ručnika; dušu dalo za naše „hot wheeličare“ ili ti ga malce od autića koji stalno trebaju nove garaže ili staze. Odvažite se za vrijeme

takvih aktivnosti pjevušiti s djetetom na hrvatskome ili kojem drugom stranom jeziku i otkrijte mu čaroban svijet zvuka. Znate, oni upijaju sve i svašta kao male spužve. Kuhinja, molit će lijepo, nije samo za djevojčice. Pregača ne trpi predrasude, uskogrudnost i lijenos, već zahtijeva umješnost. Ona vrijedi za svu djecu jednakom, pa vas molim da otvorite taj taktilni svijet mirisa i svojoj djeci. Neka im miris cimeta jednog dana u sjećanje dozove tople trenutke izrade božićnih kolačića i obiteljske sigurnosti te dragocjene trenutke s vama. Vjerujte, prije će zapamtiti „krš i lom“ svojih prvih kolača nego kupljenu Ledo tortu.

Sve navedeno podsjeća nas da kao roditelji potičemo usvajanje vrlina koje našoj djeci omogućavaju napredovanje i stvaranje, svladavanje vještina za snalažljivo rješavanje problema i prepreka te uklanjanje strahova i mana koji ih koče. Sve to ima jedan te isti nazivnik – mašta. Zato nemojte biti „E, baš svašta!“, odmahivači rukom, već budite sebi i svojoj djeci uzor pod sloganom: „Mašta može svašta!“ Time biste i desetosatni vrtički program naših „rožnatih teta“ produžili na cijeli dan iobilno „zalijali“ njihove zasade efikasnog učenja, motivacije i pozitivnog razmišljanja. Ne znate li kako, pogledajte koju epizodu crtića „Maša i medvjed“ i slijedite neizmjernu strpljivost, požrtvovnost i kreativnost medvjeda Miška, crtanog utjelovljenja svakidašnjicom opterećenih roditelja. Do svidanija!

* Čitaj: Zagreb, nogomet, tobogan, kafić, Mejaši ili Adidas (ovisno o kontekstu), škorpion, Best Driver (crtić o Hot Wheels autima), cheese (eng.riječ koja izaziva osmijeh kod slikanja), komu si to donijela te čega nema. Matejeva mama koja isto ponekad nema vremena maštati.

Matejeva mama, Natalija Huić

MATEJ U ROŽICI

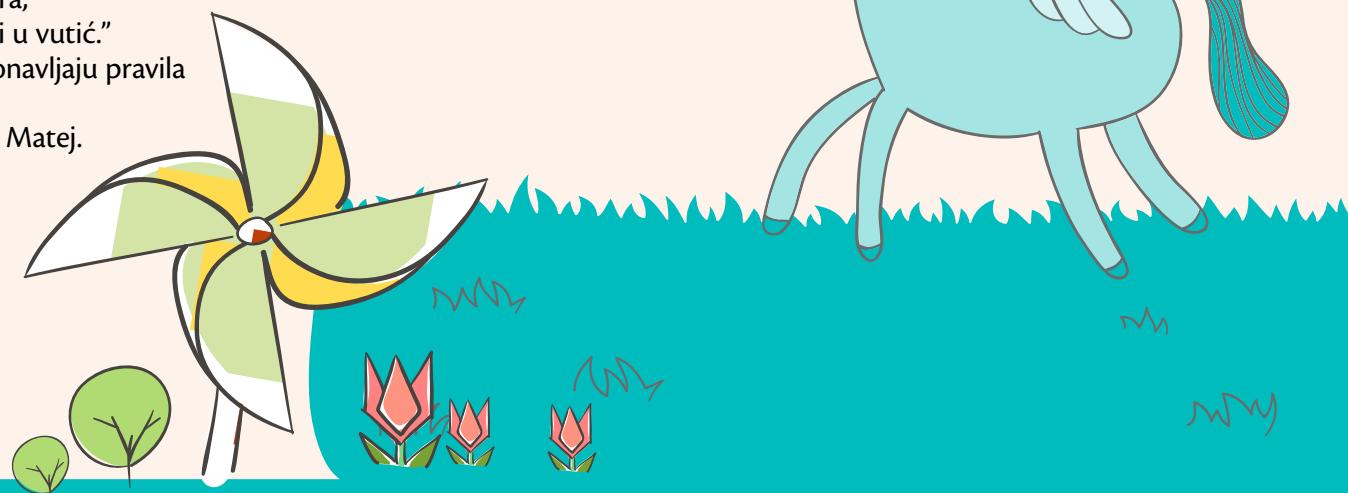
J a sam mama velikog dečka Mateja, sada već trogodišnjaka, koji pohađa Dječji vrtić Rožica od navršene prve godine. Kao i svakom roditelju, nije se bilo lako odvojiti od njega i ostaviti ga u tada relativno nepoznatoj okolini. Bilo je tu plača i knedli zaostalih u grlu nakon ostavljanja djeteta u vrtiću. No, drage tete učinile su boravak našeg mališana ugodnim, zanimljivim i vrlo brzo stekle su puno povjerenje Mateja, a tako i naše. Odlazak u vrtić više nije bio problem, već zadovoljstvo. Vrtić je postao mjesto u kojem Matej uživa u igri, učenju, sklapanju prijateljstava i zabavi.

Matej je znatiželjno, maštovito, ali i nadasve živahno, tvrdoglavo i uporno dijete. Voli crtati, graditi građevine od lego kocki, glazbu, slušati priče, ali i kasnije ih prepričavati. Trenutno nestrpljivo iščekuje sekú, o tome puno pričamo. Jedva čeka proljeće da kao veliki braco pokaže seki sve što je on već naučio.

Nastojimo čim više vremena provoditi s njim, od teta dobiti kratak izvještaj svakodnevnih lijepih ili manje lijepih stvari koje su se događale tijekom boravka i razgovorom odmah pokušamo riješiti i mali problem.

Na svakodnevni pitanje : "Kako je bilo u vrtiću?" Matej odgovara,
"Zabavno, u vrtiću imam puno prijatelja i igramo se, ja volim ići u vutić." Tete učine djeci svaki dan zanimljivim, nauče ih nešto novo, ponavljaju pravila lijepog ponašanja i ona vrlo brzo postaju samostalna. Bez pohađanja vrtića, teta u vrtiću i prijatelja , Matej ne bi bio Matej. Draga Rožice, sretan ti rođendan!

Matejeva mama, Željka Ivetić

HIŽICA „ROŽICA“

Sve počinje s njom, hižicom. Male se stvari grade i žive u njoj, tamo smo započeli i moj suprug Ivica i ja.

Kupili smo našu, kako bi naši stari rekli hižicu te osnovali obitelj. Maleni David i Patrik unose u našu hižicu smijeh, igru i veselje.

Prošlo je proljeće, ljeto je proletjelo i stigla jesen, vrijeme kada naš David kreće u novu hižicu, u vrtić Rožicu. Hižica je prepuna smijeha, igre i plesa, mjesto je druženja, razonode i učenja. Proletjeli su dani i mjeseci, a

napredak je već vidljiv.

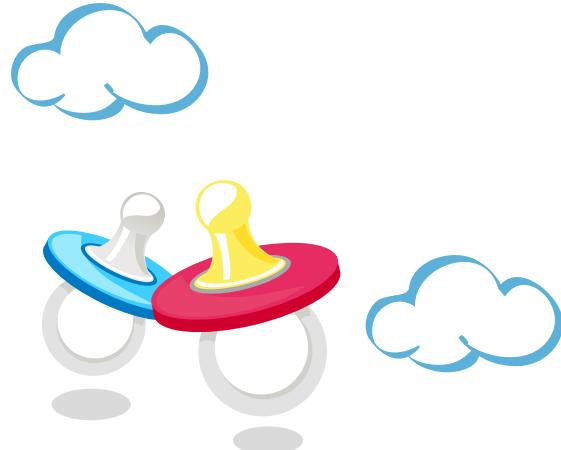
David je samostalan čovjek. Njegove predivne odgojiteljice Anamarija i Marina svakodnevni mu boravak čine ugodnijim.

Riječ vrtić u njemu budi smiješak, radost i veselje, a takav učinak imaju i njegovi prijatelji koji ga svakodnevno srdačno pozdrave. Gledati radost, veselje i napredak svog djeteta predivan je osjećaj za svakog roditelja. Vrtić je drugi dom našem djetetu koji se veseli boravku u njemu, a s nama dijeli svakodnevne dogodovštine.

David je stekao povjerenje, prijateljstvo i ljubav svojih odgojiteljica, a to prenosi na svog bracu koji će mu se ubrzo pridružiti. Zbog toga smo sretni i ponosni roditelji, jer za nas je najvažnije što imamo povjerenje u svoje odgojiteljice.

Stoga, dragi roditelji, dajte i vi svojoj djeci novu hižicu, da je još više veselja, radosti i igre u našoj Rožici.

Sa smiješkom na licu i veseljem u srcu pozdravljaju Vas Davidovi roditelji Ivica i Mirjana Sušec

MOJE DIJETE U JASLICAMA

Prije svega uputila bih pohvale svim odgojiteljicama koje obavljaju veoma težak i odgovoran posao. Od srca se zahvaljujem svima njima koje ulazu sav svoj trud i kvalitetno pristupaju mom djetetu. Od prvih susreta susreta s jaslicama uočila sam samo velik niz pozitivnih

promjena kod svog djeteta. Moja djevojčica Lorena stekla je sigurnost, samopouzdanje u susretu s novom okolinom i više ne osjeća sram, strah, a osobito uočavam njen napredak u komunikaciji i crtačkim sposobnostima, a ističe se u glazbenim sadržajima.

Vjerujem da ćemo i dalje odlično surađivati. Ponosna sam i s oduševljenjem ističem da je moje dijete u sigurnim rukama, da sve tete s ljubavlju obavljaju svoj posao, odnosno poziv koji su odabrale.

Lorenina mama Dragica Capar

PRILAGODBA NA VRTIĆ

Uživotu svakoga roditelja i djeteta razdoblje prilagodbe na vrtić je novo poglavlje života. Nešto novo djetetu, a i roditelju. Koliko god se trudili djetetu objasniti, ono je još malo i to ne shvaća. Kod kuće smo puno razgovarali o vrtiću. Veselio se polasku u vrtić, ali kada je došao taj dan, išao je sa strahom, nije znao sto ga čeka. Bilo nam je lakše jer smo prvih nekoliko dana mogli biti s njime na prilagodbi. Ispočetka se nije želio igrati s djecom i tetama. Samo se igrao sa mnom. Jeden dan je s nama išao stariji braco i on mu je sve pokazao

te ga ohrabrio. Najteže je bilo prvi dan ostaviti ga samog. Nije mi bilo prvo dijete koje ide u vrtić. Sve sam to već prošla sa starijim djetetom, ali sada mi nije bilo ništa lakše. Ne znam je li bilo teže njemu ili meni. Ujutro bi plakao i pitao hoću li doći po njega, bojao se da ne ostane u vrtiću. Ipak je svakim danom bilo lakše. Naviknuo se da je svaki dan u vrtiću, osim vikenda i da će mama doći po njega. Nakon nekog vremena stekao je prijatelje i zavolio svoje tete. Sada vrtić prihvata kao nešto normalno u svom životu, ali još pita hoću li doći po njega. U razdoblju prilagodbe važno je djetetu pričati lijepo stvari o vrtiću, djeci i tetama JER AKO DJETE OSJETI STRAH U RODITELJIMA, I ONO ĆE OSJEĆATI STRAH.

Majka Jasmina Sajko Lovrek

PRELAZAK IZ VRTIĆA U ŠKOLU

Dakle, iz samog naslova ovog članka dalo bi se iščitati da je to težak i vrlo zahtjevan postupak, no zahvaljujući nekim faktorima postaje jednostavan. Naime, ponajviše se to odnosi na "tete" iz vrtića koje odgajaju djecu, od njihove jasličke dobi do polaska u školu, a time pomažu i nama, roditeljima. Taj rad se sastoji od učenja djece da samostalno obavljaju nuždu u WC-u do poznavanja bontona te najvažnijeg: učenja slova, brojki i čitanja. Iz vlastitog iskustva mogu reći da je to u mnogome pomoglo mojem djetetu da lakše krene u novi početak, u školu. Također, nekoliko posjeta školi su bila od velikog značaja za moje dijete koje je moglo vidjeti kako škola izgleda i funkcioniра. Opisujući ovaj sustav malo opširnije, želim svakome barem malo približiti kako se odvija prelazak u školu jer, ipak je to veliki korak za naše dijete, a i za nas roditelje.

Da ne duljim, zahvaljujem osoblju Dječjeg vrtića Rožica, osobito tetama, što pripremaju našu djecu da sa što manje stresa prihvate novi važan dio života: školu jer "Od kolijevke pa do groba, najljepše je đačko doba".

Hanin tata, Matija Ocvirek

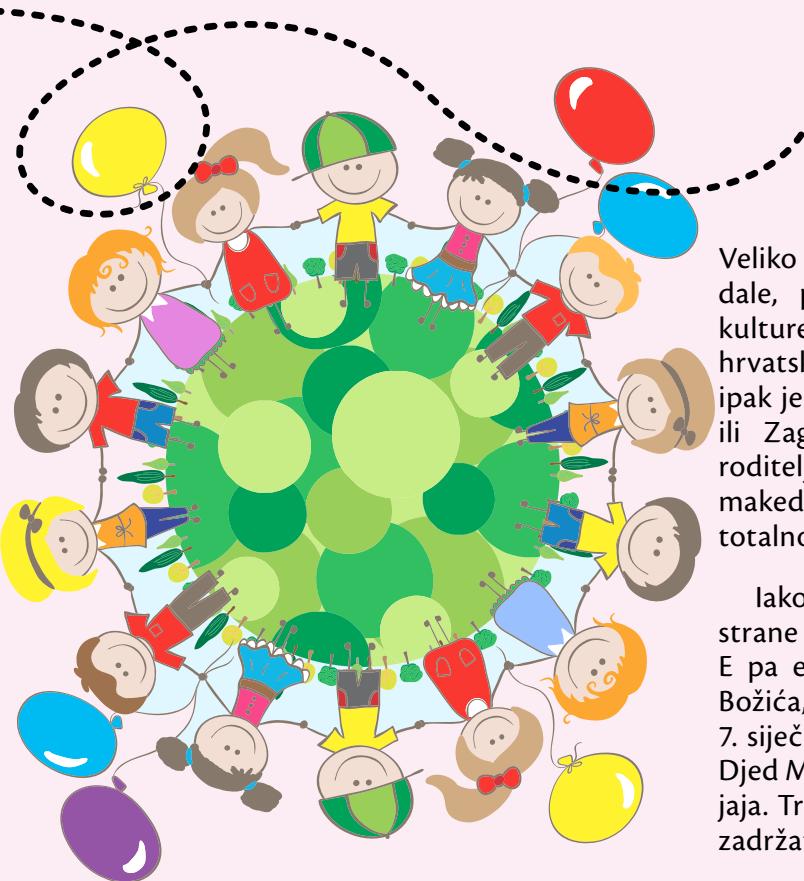
KADA SE SPOJE DVije KULTURE

Koga ke gi spoite **MAKEDONSKO DEVOJČE** (makedonska narodna pesna) i **VESELO, VESELO ZAGORCI** (zagorska narodna pesna), ke dobiete edno prekrasno suštestvo, tolku ubavo i tolku veselo kako što e našeto dete.

U prijevodu s makedonskog: Kada spojite **MAKEDONSKO DEVOJČE** (makedonska narodna pjesma) i **VESELO VESELO ZAGORCI** (zagorska narodna pjesma), dobit ćeće jedno predivno biće, toliko lijepo i toliko veselo kao što je naše dijete.

Mješoviti brakovi i danas u XXI. stoljeću za neke ljude predstavljaju nešto što nije prihvatljivo, ili u najmanju ruku predstavljaju nešto što je sinonim za neuspješan brak. Mogu reći da nije lako živjeti u takvoj sredini, jer takvo razmišljanje, ili priče sa strane baš vam i nisu drage zato što u tome nema nimalo istine o vašoj obitelji. Mješoviti brak, barem naš, nešto je što može biti drugačije, u mnogim situacijama i zabavnije od braka u kojem supružnici pripadaju istoj kulturi. Ipak je sve to individualna stvar koja ovisi od, i samo partnera u mješovitom ili nemješovitom braku.

Vele da, kad stigne još i dijete, tek tada počinju problemi. Možda bi i počeli da roditelji ne mogu naći zajednički jezik i međusobno ne poštuju kulturu, a i vjeru svojega partnera. I eto, desilo se i to, došlo je dijete, ali i problemi. Da problemi! Ali kakvi? **PREDIVNI!!!** Uglavnom doma pričamo na

hrvatskom jeziku, ali često odleti koja makedonska riječ pa dijete od malena miješa sve i svašta: u rečenici su dvije hrvatske i tri makedonske riječi i obrnuto, pa je nitko nije mogao razumjeti, napr. za vrijeme ručka kaže: „**MAMA TURI JUHU.**“ (**MAMA STAVI MI JUHU.**) Kako je vrijeme prolazilo, sve se u njezinoj glavi lijepo posložilo pa danas sa 4 godine već priča i perfektno razumije oba jezika. Od ove jeseni naša curica krenula je u vrtić gdje je uvijek u doticaju s hrvatskim jezikom. To je doprinijelo da još bolje shvati da se radi o dvama različitim jezicima.

Veliko hvala tetama u vrtiću koje su našem djetetu dale, pokazale i pomogle u primanje hrvatske kulture. Moram priznati da je njezin materinski jezik hrvatski; po inerciji primila je hrvatski naglasak, jer ipak je ona Hrvatica. Kad je pitate je li Makedonka ili Zagorka, ona, da ne bi uvrijedila nijednog roditelja, odgovori da je HRVATICA. Kad priča na makedonskom jeziku s hrvatskim naglaskom, zvuči totalno preslatko!

Iako u našoj obitelji to nije bilo problem, često sa strane čujemo pitanje: „**KAKO ONI SLAVE BOŽIĆ?**“ E pa evo, vrlo jednostavno: kod nas se slave oba Božića, prvo katolički 25. prosinca, pa pravoslavni 7. siječnja; dva puta se peku kolači; dva puta dolazi Djed Mraz! Jupiii!! Isto je i za Uskrs, dva puta bojamo jaja. Trudimo se sve običaje i tradiciju s obje strane zadržati u obitelji jer mi smo kršćani.

Koliko god mislili da smo različiti, zapravo smo isti! Naše dijete odgajamo u duhu tolerancije, da poštuje svaku kulturu, religiju i nacionalnost, jer svaka od njih je vrijedna i posebna na svoj način.

Na kraju mogu reći da je mješoviti brak i dijete u mješovitom braku nešto što ne bih mijenjala ni za što na svijetu. Da mogu birati, opet bih odabrala isto, jer sam mama Makedonka koja je jako, jako ponosna na svoje hrvatsko dijete :) i na svoja hrvatsku obitelj.

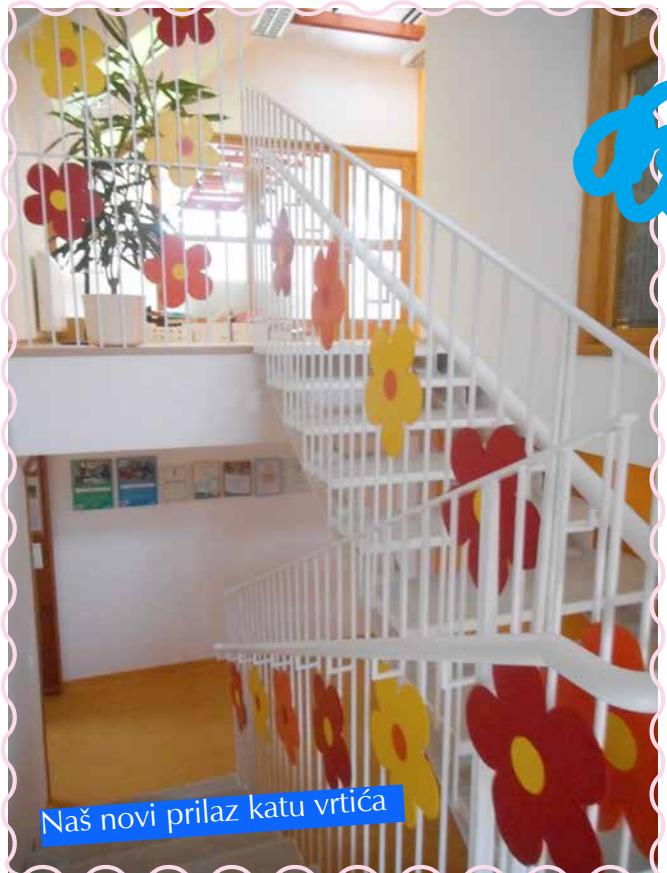
Anjina mama, Elena Kuš

Nouice iz Rožice

Naša nova soba na katu

Naš novi prilaz katu vrtića

Naš dragi Ivica iz Sarenog svijeta zabavio nas je pjesmom i pričom o zdravoj hrani

I ove godine putovali smo vlakom u Zabok da posjetimo Policijsku upravu

Naši jasličari i u studenom voze rally

I u učionici PŠ Dubrovčan predškolci su kreativni u igri

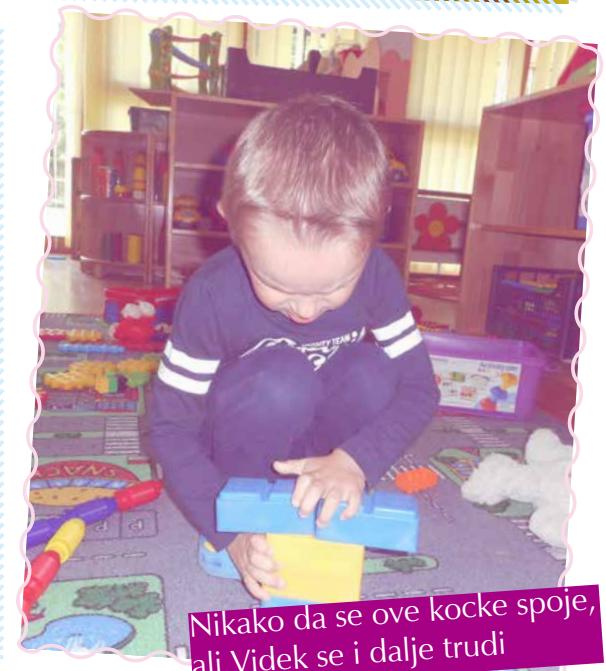
Interes za slikovnica od jaslica- i to ne mora uvijek biti u kutiću slikovnica

Kad se male ruke slože- vidite koliki je toranj, a može biti i viši

Mlađi i oni malo stariji posjećuju se i druže tijekom cijelog dana

Nikako da se ove kocke spoje, ali Videk se i dalje trudi

Predškolci najviše vole igre u scenskom kutiću

Predškolci posjetili vatrogasce iz DVD Ravnice-Dubrovčan

Svakodnevni boravak na zraku
u našem je vrtiću imperativ

Sveti Nikola u Rožici

Završni izlet u Zagreb

Za vrijeme radova dio vrtića je bio zatvoren,
ali hodnik je i dalje izgledao ugodno

Župnik I. Dužaić i ove godine je blagoslovio
plodove zemlje u našoj Rožici

Tikvići u božićnoj presstavi

Posjeta
djelatnika
Hitne službe
Opće bolnice
Zabok

Spomen dan na Vukovar-
da se nikad ne ponovi!

NA KRAJU...

...a ovo je naš kolektiv u novouređenom prostoru...

s lijeva na desno: Vladimir Ščukanec-Hopinski (kuhar); Beti Jambrek, Anita Jurina, Božica Kalauz, Marina Bišćan (odgojiteljice); Gordana Pavlinić (ravnateljica); Dženi Vrhovec (spremačica); Anamarija Kralj, Martina Lež (odgojiteljice); Nadica Škalec (spremačica); Danijela Groš (odgojiteljica), Marinela Pavlinić (referentica)

Naš dječji vrtić Rožica kontinuirano raste u svakom pogledu: prostornom, profesionalnom i stručnom. Vjerujemo da smo na dobrom putu da dječji vrtić preraste u dječju kuću, razvojno-humano orijentiranu; želimo biti proširena obitelj i sigurno mjesto razvoja, stvaralaštva, odgoja i učenja djece, te zajedništva s vanjskim suradnicima i roditeljima.

Stvaramo to korak po korak, ponekad s otporima, ljutnjom, strahom, stalnim promišljanjem i procjenjivanjem, ali i znatiželjom. Na tom putu ne stajemo i ne odustajemo ...i dalje učimo iz svojih pokušaja i pogrešaka jedinstveni u želji da učinkovito i stručno radimo s djecom i roditeljima, razumijevajući njihove potrebe, interesu i želje: sve

to uz potporu struke i lokalne zajednice .

Ovo nije dream team , to je tim koji ne odustaje, bez obzira na povremene padove i probleme.

Želimo i dalje raditi na razvoju naše male ustanove, pod motom: „Vrtić kao proširena obitelj“, svjesni da to možemo samo zajedno i u timu u kojem svaki član ima svoju ulogu, odgovornost i važnost u ovoj maloj zajednici.

Ravnateljica Gordana Pavlinić

Glavni urednik: Gordana Pavlinić

Suradnici:

Odgojitelji: Anamarija Kralj, Marina Bišćan, Martina Lež, Božica Kalauz, Beti Jambrek, Anita Jurina, Danijela Groš, Antonela Punek, Snežana Mikulec

Vanjski suradnici: Sonja Marković, Vlatka Habulin, Ljiljana Vranić, Zvijezdana Prekrat Tomašić,

Roditelji: Anica Tresk, Tajana-Jelena Besednik, Natalija Huić, Željka Ivetić, Ivica i Mirjana Sušec, Dragica Capar, Jasmina Sajko Lovrek, Matija Ocvirek, Elena Kušt
Djeca iz vrtića i predškole

Lektura: Nevenka Šoštarić

Grafičko oblikovanje: Damir Jelinek

Naslovница: naše Rožice putem skupa razgovaraju s prijateljima iz Slovenije

Zadnja stranica: novo stepenište kojim je povezano prizemlje s katom vrtića

Tisk: Impressio Cvitković d.o.o.

Nakladnik: Dječji vrtić Rožica, Augusta Šenoe 3, 49214 Veliko Trgovišće

Naklada: 300 komada

Godina: veljača 2016.

ISSN 1849-6431

